

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ANALÝZA RIZIK SOUŽITÍ NÁRODNOSTNÍCH
MENŠIN S MAJORITOU V ČESKÉ REPUBLICE**

Autor práce: Josef Šédl, DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Lukáš Herich, DiS.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2015

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....
Josef Šedl

Děkuji vedoucímu bakalářské práce panu Mgr. Lukáši Herichovi, DiS. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

ŠÉDL, J. *Analýza rizik soužití národnostních menšin s majoritou v České republice: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2015. 75 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Lukáš Herich, DiS.

Klíčová slova: minorita, majorita, sociálně vyloučení

Bakalářská práce analyzuje a systematizuje nejnovější poznatky z oblasti soužití národnostních menšin s majoritou v České republice. Má práce je soustředěná na řešení této problematiky a to především v podrobném seznámení se základními pojmy, historií problematiky a analýzou příčin vzniku, průběhu a řešení krize v problematice soužití minorit a sociálně vyloučených s majoritou v Děčíně v roce 2014 a vzhledem ke 2015.

Velká pozornost je věnována aktivnímu přístupu s hledáním dalších možností řešení problematiky s ohledem na systematické studium této otázky.

ABSTRACT

ŠÉDL, J. *Risk analysis of the Coexistence of Ethnic Minorities with the Majority in the Czech Republic: Bachelor thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2015. 75 p. Supervisor: Mgr. Lukáš Herich, DiS.

Keywords: minority, majority, social exclusion

The thesis analyzes and systematizes the latest knowledge from the area of the coexistence with the majority of national minorities in the Czech Republic. My Work is concentrated on this issue and in particular the detailed familiarization with the basic concepts, history and it's analyzing the causes of formation, it's progress and solutions for the crisis within the issue of the coexistence of minorities and the socially excluded with the majority in Děčín in 2014 and with respect to 2015.

Great attention is paid to the active approach to finding new solutions to the problems with regard to the systematic study of this question.

OBSAH

ÚVOD	7
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	8
2 ZÁKLADNÍ POJMY V TEMATICE NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN	11
3 PŘEHLED NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN V ČR	21
3.1 Menšiny organizované v Radě vlády ČR pro národnostní menšiny	21
3.2 Menšiny neorganizované v Radě Vlády ČR pro národnostní menšiny	25
3.3 Cizinci podle typu pobytu a nejčastějšího občanství k 31. 12. 2009	27
3.4 Vládní instituce a organizace řízené vládou ČR pro národnostní menšiny	28
3.5 Úloha Policie ČR ve vztahu k menšinám.....	30
3.6 Legislativa vztahující se k problematice menšin v ČR a v EU	32
3.7 Trestné činy a přestupky v souvislosti s problematikou menšin.....	35
4 NÁRODNOSTNÍ MENŠINY V DĚČÍNĚ 2014/2015	38
4.1 Písemné a analytické podklady a informace k porozumění současné situaci	38
4.2 Děčín – historický vývoj a současnost.....	41
4.3 Přehled národnostního rozložení obyvatelstva v Děčíně	43
4.4 Analýza současného stavu SVL a částečně vyloučených SVL v roce 2014/2015	46
4.5 Predikce budoucího vývoje a možnosti řešení.....	67
ZÁVĚR	69
Seznam použitých zdrojů	70
Seznam zkratk	75

ÚVOD

Název bakalářské práce je Analýza rizik soužití národnostních menšin s majoritou v České republice. Již z něj vyplývá, že vnímání rizikovosti soužití české majority s národnostními menšinami je tématem veřejným, společenským, sociologickým, politickým, bezpečnostním, tedy vysoce aktuálním tématem zasahujícím do mnoha oblastí života. Zároveň je v ČR i tématem, které v sobě skrývá nebezpečí zjednodušení, kdy může být v konečné verzi vnímáno jako téma bez skutečné odpovědi na otázku soužití v případě jeho neřešení. Existují však odpovědi na mnohem složitější otázky, proč by nemohla existovat smysluplná a prakticky aplikovatelná odpověď na tuto otázku?

Je zde totiž skryté nebezpečí, že pokud nebudou existovat ty aplikovatelné a smysluplné odpovědi vedoucí k měřitelnému výsledku, tématu se ujmou Ti, kteří již dávno odsoudili hledání řešení v otázce soužití majority a národnostních menšin do oblasti neřešitelné, s očekáváním jedině silového řešení.

Je totiž jednoduchou cestou nazývat všechny, kdo s námi nechodí po společné cestě, nepřáteli, v novém slovníku v ČR 21. století, termínem nepřizpůsobivý, ale to situaci rozhodně řešit nemůže. Kdo je to vlastně nepřizpůsobivý? V každé době, v každém národě, v různých náboženských, politických nebo společenských věroukách je vždy někdo označen za nepřizpůsobivého, fenoménem dnešní doby je označit za nepřizpůsobivého každého, kdo se liší už jen tím, že má jinou barvu pleti, jiné vyznání, jinou sexualitu, jiný pohled na osobní hodnoty. Vždy je to v duchu nepřizpůsobivosti někdo jiný než já, kdo se má přizpůsobit, často tato falešná argumentace slouží jen k ospravedlnění násilí z nenávisli.

Česká společnost od roku 1945 neměla problém s jinými národnostmi, problém se převážně vyřešil odsunem Němců a Maďarů a jednodušstvom českého obyvatelstva na území Čech, Moravy a Slezska a Slováků na Slovensku byla tak zachována. Vybudoval se tak silně národní homogenní stát. Postupem času se problém vynořil znovu, objevily se staronové rozdíly mezi Čechy, Slováky a Romy, později i pracujícími z Vietnamu, jenž u nás dostali v rámci socialistických mezivládních dohod novou šanci na vzdělání, práci, i život. Po roce 1989 se problém soužití začal otevřeně diskutovat jako krizový faktor schopný narušit život ve společnosti.

Předkládaná bakalářská práce se pokouší přispět k pochopení této těžké problematiky.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Cíle bakalářské práce

Tato bakalářská práce má dvě části, první teoretickou, kterou tvoří stručné podklady současného základního pochopení problematiky v ČR a druhou, stejně důležitou se zaměřením na aktuální situaci a přímé konflikty v soužití národnostních menšin s majoritou v severočeském městě Děčíně v roce 2014 s předpokladem vývoje na rok 2015.

Soužití národnostních menšin s majoritou v ČR je aktuálním bezpečnostním, ale hlavně ve volebních časech, politickým tématem, které získává cenné body mnohým politikům jak na státní, tak na místní úrovni. Zároveň je soužití tématem, které zasahuje bezprostředně denně do života většiny občanů ČR, do veřejného pořádku z hlediska přímého soužití nejen v sociálně vyloučených lokalitách, ale ještě bezprostředněji ve smíšených lokalitách českých měst i venkova mezi majoritním českým obyvatelstvem a národnostními menšinami. Přímé soužití vytváří již v základu vnitřní napětí mnohdy kvůli oboustranné rozdílnosti přístupu k životním situacím a opakovaně bezprostředně zasahuje v mnohých regionech i do oblasti narušení veřejného pořádku.

Neradostnou zprávou je zjištěné podcenění tématu z hlediska dodržování základních lidských práv dle Listiny základních práv a svobod¹, a prohlubování oboustranné nedůvěry mezi národnostními menšinami a majoritou a vzrůst násilí z nenávisti.²

Pro tuto bakalářskou práci vyplývá z výše uvedeného jednoznačný cíl, kterým je zjistit skutečné a odborně pojmenovatelné příčiny vzájemného napětí mezi majoritou a národnostními menšinami, a také vysvětlit důsledky v případě jejich neřešení. Tento jednoznačný cíl je dále rozpracován v praktické části, která se vztahuje k situaci v dané problematice ve městě Děčíně na přelomu roku 2014 a 2015.

Hlavně praktickým přístupem můžeme v konečném důsledku předejít reaktivnímu řešení, kdy bychom pouze nečinně přehlíželi varovné signály, které by v konečném důsledku v jednotlivých regionech vedly k napětí a ohrožení veřejného

---

¹ Dále jen LZPS. ČESKO. Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb. a ve znění pozdějších předpisů [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>>.

² „Násilí z nenávisti je jednání motivované předsudky nebo nenávistí namířené proti osobě, skupinám, jejich majetku, hodnotám a způsobu života. Jedná se o symbolický útok vůči jednotlivci z důvodu jeho příslušnosti k určité skupině. Motivem incidentu je skupinová charakteristika napadeného, kterou není možné změnit nebo není spravedlivé tuto změnu požadovat.“ In IUSTITIA. *Násilí z nenávisti*. [online]. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.in-ius.cz/nasili-z-nenavisti/>>.

pořádku jako ve Šluknovském výběžku v letních měsících roku 2011³, což je nejhorší varianta společenského a bezpečnostního vývoje. Reaktivní řešení bude znamenat zvýšené finanční náklady státních orgánů na veřejný pořádek a udržení sociálního smíru. Jde i o přístup, který může ČR následně vystavit zhoršenému mezinárodnímu hodnocení, které by bylo v rozporu s jejími mezinárodními závazky ČR a ohrozit při nedůsledném řešení vnitřní bezpečnost ČR.

Jak z předešlého rozboru vyplývá, v přístupu k tématice existují v ČR dva rozdílné přístupy. První výše popsany, reaktivní, a druhý jednoznačně smysluplnější, proaktivní (proaktivita je úroveň osobního zaměření a úsilí na realizaci stanovených činností a na dosahování stanovených cílů)⁴ který se zabývá tím, jak pomocí prevence, přesného pojmenování třecích ploch (přímých faktů) a hledání možností k nápravě minulých křivd posunout vnímání problematiky na úroveň, kdy bude česká majoritní společnost i jednotlivé národnostní menšiny vnímat otázku soužití jako otázku státem důsledně a aktivně řešenou. Znamená to přístup, který bude společností vnímán jako věcný, jako skutečné řešení dle Ústavy ČR⁵, LZPS a platných zákonů ve všech oblastech, kam problematika soužití bezprostředně zasahuje.

Je důležité uvědomit si, že proaktivní přístup státní správy a samosprávy i bezpečnostních složek může v přímé spolupráci se zástupci národnostních menšin otevřít možnosti plného respektu již dosažené kvalitní změny v problematice. V dlouhodobém kontextu budoucího vývoje ČR zároveň umožní reagovat tak, aby téma soužití bylo tématem věcným a nebylo jej dále možné zneužívat.

Teoretická část bakalářské práce a použité metody v bakalářské práci

Nejprve budou v teoretické části analyzovány a popsány základní pojmy v problematice dle odborné literatury, odborných elektronických publikací a webových stránek Vlády ČR a ostatních institucí působících v oblasti menšin k tématu.

Dále bude následovat analýza a popis současné situace v ČR - budou vyjmenovány národnostní menšiny v ČR včetně těch, které nejsou organizačně součástí vládních institucí a organizací, následovat bude stručný popis mezinárodních

---

³ Viz ŠÉDL, J. *Problematika soužití minorit a sociálně vyloučených s majoritou*. Brno, 2013. Absolventská práce. Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Holešově, pracoviště Brno. Vedoucí absolventské práce: Mgr. Jitka Jirásková. Archivováno. Zaměřeno na události ve Šluknovském výběžku.

⁴ KOHOUTEK, R. *Slovník cizích slov*. [online]. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: WWW:<<http://www.slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/proaktivita>>.

⁵ ČESKO. Ústava České republiky ze dne 16. prosince 1992. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 347/1997 Sb., 300/2000 Sb., 448/2001 Sb., 395/2001 Sb., 515/2002 Sb., 319/2009 Sb., 71/2012 Sb. a 98/2013 Sb. [online]. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>>.

a evropských dokumentů a právních podkladů z hlediska mezinárodního práva závazného pro ČR v oblasti práv menšin, Ústava ČR⁶ a LZPS⁷, ve vztahu k problematice menšin.

Nezbytnou součástí analýzy a popisu dokumentů v teoretické části budou i aktuální a platné dokumenty Vlády ČR k problematice menšin, dokumenty Rady vlády ČR pro národnostní menšiny a Rady vlády ČR pro Romskou menšinu v ČR, Policie ČR a platných zákonných úprav zabývajících se trestně právní a občanskoprávní ochranou národnostních menšin. Ke zpracování a aplikaci použitých metod je stanoven postup dle odborné publikace k tématu zpracování metodologie a metod výzkumu.⁸

Praktická část bakalářské práce a použité metody v bakalářské práci

V praktické části bude použita metoda komparace, porovnáván teoretický základ problematiky ze situací v problematice soužití majority a národnostních menšin ve městě Děčíně v roce 2014/2015.

Dále bude v samotném zpracování jednotlivých témat použita metoda analýzy, popisu a historická metoda, kdy se budou podkapitoly zabývat tématy historického vývoje a současnosti v pohledu soužití s národnostními menšinami, přesným popisem národnostních menšin v Děčíně v roce 2014/2015, rozbořem sociálně vyloučených lokalit na území města Děčína s podrobným popisem aktuálních problémů.

V závěrečné části bakalářské práce bude provedena metoda syntézy s cílem navrhnout možnosti řešení problematiky. Ke zpracování a aplikaci použitých metod je stanoven postup dle odborné publikace k tématu zpracování metodologie a metod výzkumu.⁹

---

⁶ ČESKO. Ústava České republiky ze dne 16. prosince 1992. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 347/1997 Sb., 300/2000 Sb., 448/2001 Sb., 395/2001 Sb., 515/2002 Sb., 319/2009 Sb., 71/2012 Sb. a 98/2013 Sb. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>>.

⁷ ČESKO. LZPS - Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>>.

⁸ PÁNA, L., SOMR, M. *Metodologie a metody výzkumu*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007, 164 s. ISBN 9788086708522.

⁹ PÁNA, L., SOMR, M. *Metodologie a metody výzkumu*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007, 164 s. ISBN 9788086708522.

2 ZÁKLADNÍ POJMY V TEMATICE NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN

- **pojem minorita**

„Minoritu definujeme jako skupinu lidí, která je oproti většinové společnosti v početní nevýhodě. V užším slova smyslu jde o skupinu lidí, která se od většinové společnosti odlišuje určitými kulturními, fyzickými, ekonomickými znaky nebo způsobem chování, vedením životního stylu nebo životních názorů. Kromě odlišnosti od majoritního společenství minoritu definuje i pocit sounáležitosti, solidarity a pocit znevýhodnění ze strany majoritního společenství.“¹⁰

- **pojem Etnická menšina**

„Minoritní skupina občanů státu, které spojuje společný rodový a rasový původ, národnost, historické zkušenosti, náboženství, sociální a kulturní znaky, především jazyk, obyčeje, tradice, sociální rituály, tabu, životní styl, motivační a hodnotové struktury, mentalita i psychické zvláštnosti.“¹¹

- **pojem Národnostní menšina dle mez., evropského a českého práva**

„Definice národnostní menšiny není jednotná. V Evropské unii je k vymezení tohoto pojmu jednotlivým členským státům ponechána volná ruka. Za všeobecnou definici je považováno definování národnostní menšiny společenstvím OSN. Ovšem na vymezení tohoto pojmu lze nahlížet nejen z hlediska legislativního ale také z hlediska kulturních souvislostí. Problematikou národnostních menšin se legislativa České republiky zabývá již od svého vzniku (1. 1. 1993). Základním právním aktem národnostní menšinové politiky se stala Listina základních práv a svobod, která vznikla jako společný dokument ČSFR na přelomu let 1990 – 1991. V roce 2001 vstoupil v platnost Zákon o právech příslušníků národnostních menšin č. 273/2001 Sb., tzv. menšinový zákon, který reagoval na zvýšení imigrační intenzity a změnu národnostní skladby imigrantů. Tento zákon klade velký důraz právě na definici pojmu národnostní menšina a příslušník národnostní menšiny. Jako svůj poradní a iniciační orgán v rámci problematiky národnostních menšin ustavila menšinovým zákonem Radu vlády pro národnostní menšiny (2001). Rada pro národnostní vlády ČR byla původně formálně

---

¹⁰ LETAVAJOVÁ S. *Minorita*. [online]. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <<http://www.multikulti.sk/pojmy/minorita.html>>. Překlad slovenských stránek do českého jazyka.

¹¹ *Slovník cizích slov. Etnická menšina*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <<http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/etnicka-mensina>>.

zřízena

v souvislosti s přijetím ústavního zákona č. 144/1968 Sb., o postavení národnosti v Československé socialistické republice.¹²

a) vymezení pojmu národnostní menšina dle kulturních souvislostí

„Národnostní/etnickou menšinou je každá skupina lidí, která se odlišuje významnými etnickými znaky od většinové společnosti (jazykem, kulturními tradicemi, mentalitou atd.), která nepřijímá národní identitu většinové společnosti, disponuje etnickým/národním vědomím a projevuje kolektivní vůli se deklarovat ve své osobitosti. V kulturních souvislostech může národnostní/etnická menšina odvozovat svou identitu ze základu etnického, jazykového, náboženského nebo kulturního ve smyslu kulturní tradice.“¹³

b) vymezení pojmu národnostní menšina dle OSN

„Národnostní menšina je skupina obyvatel státu, tvořící menšinu v nedominantní pozici uvnitř státu, disponující etnickými, náboženskými nebo jazykovými charakteristikami, které jsou odlišné od charakteristik většiny obyvatel, mající vědomí vzájemné solidarity, motivované, byť jen implicitně kolektivní vůlí přežít, a jejímž cílem je dosáhnout rovnosti s většinou, jak ve skutečnosti, tak i podle zákona.“¹⁴

c) vymezení pojmu národnostní menšina dle Zákona č. 273/2001 Sb.

„(1) Národnostní menšina je společenství občanů České republiky žijících na území současné České republiky, kteří se odlišují od ostatních občanů zpravidla společným etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi, tvoří početní menšinu obyvatelstva a zároveň projevují vůli být považováni za národnostní menšinu za účelem společného úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, jazyka a kultury a zároveň za účelem vyjádření a ochrany zájmů jejich společenství, které se historicky utvořilo.“¹⁵

d) vymezení pojmu příslušník národnostní menšiny dle Zákona o právech příslušníků národnostních č. 273/2001 Sb.

„Příslušníkem národnostní menšiny je občan ČR, který se hlásí k jiné než české národnosti a projevuje přání být považován za příslušníka národnostní menšiny spolu s dalšími, kteří se hlásí ke stejné národnosti. Statut národnostní menšiny je v současné

¹² Rada vlády pro národnostní menšiny: *Rada pro národnosti vlády ČR*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <<http://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/rnm/historie-a-soucasnost-rady-15074/>>.

¹³ Multikulturní magazín. *Národnostní menšiny*. [online] [cit. 2015-01-01] Dostupné z: <<http://www.multikulturazlin.cz/l.php?id=24.10.2012>>.

¹⁴ Multikulturní magazín. *Národnostní menšiny*. [online] [cit. 2015-01-01] Dostupné z: <<http://www.multikulturazlin.cz/l.php?id=24.10.2012>>.

¹⁵ČESKO, Zákon o právech příslušníků národnostních menšin č. 273/2001 Sb. ve znění pozdějších předpisů, tzv. menšinový zákon. [online] [cit.2015-01-01]. Dostupné z: <www.vlada.cz/assets/ppov/rnm/dokumenty/vladni-dokumenty/zakon_novela_mensiny.pdf>.

době přiznán dvanácti menšinám: bulharské, chorvatské, maďarské, německé, polské, romské, rusínské, ruské, řecké, slovenské, srbské a ukrajinské.

(2) Příslušníkem národnostní menšiny je občan České republiky, který se hlásí k jiné než české národnosti a projevuje přání být považován za příslušníka národnostní menšiny spolu s dalšími, kteří se hlásí ke stejné národnosti.¹⁶

- **pojem Majorita**

„Pojem majorita“¹⁷ má v kontextu této bakalářské práce význam většina, tedy majoritní národností je v České republice národnost česká. Z hlediska pochopení termínu většina je zde příklad v oblasti národnostní – majoritou, tedy většinou je dle statistických údajů v České republice národnost česká, minoritní – tedy menšinovou je národnost romská, vietnamská apod.

- **pojem Rom**

„Dle studie a definice základních pojmů společnosti GAC spol. s r.o., Nová škola zadané **Ministerstvem práce a sociálních věcí** za Roma považujeme takového jedince, který se za Roma sám považuje, aniž by se nutně k této příslušnosti za všech okolností, např. při sčítání lidu, hlásil, a/nebo je za Roma považován významnou částí svého okolí na základě skutečných či domnělých antropologických, kulturních nebo sociálních indikátorů. Toto vymezení pojmu **Rom** může být vnímáno jako politicky nekorektní, zdůrazňuje však skutečnost, že právě připsané romství je jednou z hlavních příčin sociálního vyloučení řady obyvatel zkoumaných lokalit.“¹⁸

- **pojem Sociální vyloučení**

„Jako sociální vyloučení označujeme proces, v jehož rámci je jedinci, skupině jedinců či komunitě výrazně znesnadňován či zcela zamezován přístup ke zdrojům, pozicím a příležitostem, které umožňují zapojení do sociálních, ekonomických a politických aktivit majoritní společnosti.“¹⁹

---

¹⁶ ČESKO, Zákon o právech příslušníků národnostních menšin č. 273/2001 Sb. ve znění pozdějších předpisů, tzv. menšinový zákon. [online] [cit.2015-01-01]. Dostupné z: <www.vlada.cz/assets/ppov/rmm/dokumenty/vladni-dokumenty/zakon_novela_mensiny.pdf>.

¹⁷ Slovník. ciz. slov. *Majorita*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z:<<http://slovník-cizichslov.abz.cz/web.php/slovo/majorita>>.

¹⁸ GAC spol. s r.o., Nova škola. *Vybrané pojmy*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z:<<http://www.esfcr.cz/mapa/pojmy.html>>.

¹⁹ GAC spol. s r.o., Nova škola. *Vybrané pojmy*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z:<<http://www.esfcr.cz/mapa/pojmy.html>>.

- **pojem Sociální vyloučení s etnickým aspektem**

„Podstatná část obyvatel Česka se nesprávně domnívá, že v případě sociálního vyloučení se jedná primárně o problém etnický, nikoliv sociální. Zjednodušeně řečeno, že důvodem chudoby a sociálního vyloučení části romské populace není její sociální situace, ale etnický původ. **Přitom v současné době je již zřejmé, že ne všichni Romové v ČR žijí v prostředí sociálního vyloučení a ne každý, kdo se v podmínkách sociálního vyloučení nalézá, je Rom.** Podle výzkumu MPSV z roku 2006 žije ve vyloučených lokalitách cca 80 tis. obyvatel, a z toho téměř ¼ nelze považovat za Romy.

V ČR přitom podle odborných odhadů žije okolo nejméně 170 tis. Romů. Na druhou stranu nelze opomíjet fakt, že sociální vyloučení je v ČR částečně etnizované. Etnická příslušnost, většinou romská, je totiž obvyklou příčinou negativního postoje většinové společnosti a částečné diskriminace, nejčastěji na trhu práce, ve vzdělávání a často i v bydlení. Romové jsou často stigmatizováni, tedy onálepkováni jako osoby nebo skupina osob tzv. problémových nebo nepřizpůsobivých. Etnická, náboženská, národnostní kulturní či jiná odlišnost by proto měla být při řešení zohledněna tehdy, je-li zdrojem diskriminace či stigmatizace“.²⁰

- **pojem Sociálně vyloučená lokalita**

„Prostorové vyloučení je nezřetelnějším projevem sociální exkluze. Sociálně vyloučené osoby obvykle žijí v lokalitách, které se vyznačují nízkou kvalitou bydlení. Tyto lokality mohou mít podobu městské části (například Předlice v Ústí nad Labem), ulice (Krátká ul. v Děčíně) anebo jednoho či více objektů (objekty jednotlivých nájemních panelových domů jako v Boleticích nad Labem v Děčíně). Tyto lokality jsou odborníky označovány jako ghetta, sociálně vyloučené lokality či nepřesně (chudinské, etnické) enklávy. Místní samosprávy tyto lokality nazývají objekty pro nepřizpůsobivé občany, byty pro neplatiče, holobyty či v lepším případě byty pro sociálně slabé občany.

Média a veřejnost pak o těchto lokalitách mluví jako o domech hrůzy, Bronxu, Mexiku, novém Chánově (např. děčínská čtvrť Boletice nad Labem) apod. Ve většině případů se v těchto lokalitách lidé ocitají nedobrovolně, a to v důsledku zamýšleného či nezamýšleného jednání místní samosprávy či v důsledku ostatních faktorů sociálního vyloučení (zejména v důsledku vyloučení ekonomického).

---

²⁰ ŠVEC, J. (ed.): *Příručka pro sociální integraci*, Úřad vlády ČR, odbor pro sociální začleňování v romských lokalitách, 2010. Upraveno autorem BP dle současného stavu problematiky v Děčíně v roce 2014/2015.

Další možností je cílené sestěhovávání pod taktovkou firem zabývajících se bytovým podnikáním, kdy tyto firmy vlastní bytový fond v rámci celého konkrétního kraje nebo ČR a přesunují obyvatele cíleně s kvalitnějších lokalit do méně kvalitních a levnějších.²¹

„Je nutné upozornit na to, že život ve vyloučené lokalitě přináší vyšší ekonomickou zátěž pro samotné obyvatele, ale ve svých důsledcích i pro místní samosprávu a státní správu. Existence vyloučených lokalit je dražší pro všechny, kdo se na jejím vzniku a provozu podílejí. Zároveň zde dochází ke koncentraci vnějších i vnitřních příčin sociálního vyloučení, jejímž následkem je posilování a reprodukce vyloučení jednotlivých osob.“²²

- **pojem Sociálně vyloučená romská lokalita**

„Jako sociálně vyloučenou romskou lokalitu²³ označujeme **prostor obývaný skupinou, jejíž členové se sami považují za Romy a/nebo jsou za Romy označováni svým okolím, a jsou sociálně vyloučeni.**

Na jedné straně se může jednat o jednotlivý dům, ve kterém žije několik jednotlivců či rodin, nebo celou městskou čtvrť čítající několik stovek nebo dokonce tisíc obyvatel na straně druhé. Tento prostor je jak místem, do něhož jsou „vyloučení“ odkázáni, tak i místem, které se na jejich vyloučení podílí. Hranice této lokality mohou být jak symbolické (to, když je lokalita vnímána jako tzv. „špatná adresa“, hovoří se o ní jako o „domu hrůzy“, „cikánské ulici“, „ghettu“, „Bronxu“, Chánovu, apod.), tak fyzické (je-li lokalita oddělená od ostatní obytné zástavby průmyslovou zónou, frekventovanou silnicí, vodním tokem, skládkou apod.). V obou případech si však existenci těchto hranic uvědomují jak ti, kteří danou lokalitu obývají, tak ti, kteří žijí mimo ni.

K tomu, aby byla lokalita vnímána jako romská, přitom není vůbec nutné, aby Romové v dané lokalitě tvořili statistickou většinu. Existují pochopitelně také sociálně vyloučené lokality, v nichž je podíl Romů malý, či kde Romové vůbec nežijí. Současně si je třeba uvědomit, že zdaleka ne všichni sociálně vyloučení Romové žijí v sociálně vyloučených lokalitách. Vzhledem ke skutečnosti, že mnozí Romové žijí plně

---

²¹ ŠVEC, J. (ed.): *Příručka pro sociální integraci*, Úřad vlády ČR, odbor pro sociální začleňování v romských lokalitách, 2010. Upraveno autorem BP dle současného stavu problematiky v Děčíně v roce 2014/2015.

²² ŠVEC, J. (ed.): *Příručka pro sociální integraci*, Úřad vlády ČR, odbor pro sociální začleňování v romských lokalitách, 2010. Upraveno autorem BP dle současného stavu problematiky v Děčíně v roce 2014/2015.

²³ GAC spol. s r.o., Nova škola. *Vybrané pojmy*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <<http://www.esfcr.cz/mapa/pojmy.html>>.

integrování do společnosti, je v neposlední řadě třeba zdůraznit, že není možné klást rovnítko mezi pojmy Rom a sociálně vyloučený.

V souvislosti s obyvateli sociálně vyloučených romských lokalit se často užívá pojmu romská komunita. Na základě zjištění terénních výzkumů se nicméně ukazuje, že **pojem komunita je pro označování skupin sociálně vyloučených Romů neadekvátní**. Většinou totiž u nich nelze hovořit o sdíleném vědomí skupinové identity spojeném s existencí formalizovaných sociálních vazeb a sdílením stejných vzorců chování, hodnot a postojů. Jedná se spíše o heterogenní seskupení nukleárních rodin sestěhovaných z různých částí města či dokonce různých měst. Pokud se v některých případech dá hovořit o komunitě, pak většinou pouze tehdy, je-li daná skupina vzájemně pospojována příbuzenskými vazbami souvisejícími s tradiční strukturou romské velkorodiny.²⁴

- **pojem Částečně sociálně vyloučená lokalita**

V ČR se ve většině měst nejedná o vždy o úplně sociálně vyloučenou lokalitu zahrnující celé čtvrti města, ale spíše o jednotlivé domy v majetku většinou jednoho vlastníka - pronajímatele, nebo o jednotlivé izolované ulice s různými vlastníky domů.

Vlastníci domů jsou jednotlivci nebo spolumajitelé, kteří v rámci jedné lokality a vzhledem k její pověsti mají otevřenou náruč pro každého, kdo je schopen platit nájem, bez ohledu na kvalitu nebo solventnost nájemce, i jeho předchozí jednání a schopnost dodržovat základní sociální návyky. Bydlení je častokrát dostupné bez kauce, nebo s minimální kaucí. Na příkladu města Děčína je to nejlépe zhodnotitelné, neboť nemá vždy samostatně územně vymezené sociálně vyloučené lokality obydlenými jen převážně Romy nebo sociálně vyloučenými obyvateli. Problém je spíše v Děčíně ten, že čtvrti jsou vždy smíšené, bydlí zde občané české i romské národnosti společně a problémy jsou izolované v jednotlivých konkrétních domech nebo ulicích, nebo v rozmezí několika ulic, ne v celých čtvrtích. Mimo koncentraci osob romské národnosti zde není podložena charakteristika sociálně vyloučených lokalit, protože nejsou naplněny další aspekty sociálního vyloučení.

- **pojem Rasismus**

„Rasismus se dá jednoduše označit jako nenávisť člověka vůči jinému, který se od něj určitým způsobem odlišuje. Rasismus je obvykle definován jako pohled, postup

---

²⁴ GAC spol. s r.o., Nova škola. *Vybrané pojmy*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <<http://www.esfcr.cz/mapa/pojmy.html>>.

a akce, které odrážejí přesvědčení, že lidstvo je rozděleno do různých biologických skupin zvaných „rasa“ a že členové určité rasy sdílí stejné atributy, které tvoří tuto skupinu jako celek méně žádoucí, více žádoucí, nižší nebo vyšší.

Jako rasismus se také označuje teorie, podle níž se různé lidské rasy a etnika vyvíjely v různých oblastech světa za jiných podmínek, což zásadním způsobem ovlivnilo jejich biologický vývoj (rozvoj jejich schopností a dovedností).²⁵

- **pojem Xenofobie**

„Jedná se o odpor, nepřátelství, strach a nedůvěru ke všemu cizímu. Často se slovo používá k označení nepříjemného a negativního pocitu či strachu, který v nás vyvolávají lidé z jiných zemí, jako jsou přistěhovalci nebo azylantí. Obavy vzrůstají z neznalosti jejich tradic a kultury. Rasismus vyrůstá z xenofobie. Jejich společným aspektem je to, že se jedná o pouhé předsudky, které mohou vyústit v negativní názory, aniž by zde byla dostatečná znalost prostředí, tradic, kultury menšin, které se na území majoritní společnosti nacházejí. Nejlépe se dá bojovat proti xenofobii (a tím i proti rasismu) prevencí. Osvětlením základních faktů, že všechny rasy pocházejí ze společného předka a tím pádem jsou si rovny.“²⁶ Xenofobie se může projevat i očernováním národnostních menšin v médiích.²⁷

- **pojem Romofobie**

„Romofobie je novodobý termín, kterým se označuje strach z romského etnika, odpor k nim nebo jejich diskriminaci a odmítání. Původ, vymezení i užití termínu jsou kritizovány. Příčinou vzniku romofobie může být také nepříjemný zážitek z kontaktu s problémovými příslušníky romského etnika, osobní nepříjemná zkušenost, případně i nápodoba romofobního chování jednice a jeho okolí jako výraz odporu, případně cíleného rasismu ke konkrétnímu etniku.“²⁸

---

²⁵ Projekt Život není černobílý. *Informace o menšinách v ČR Rasismus*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <<http://cb.c-d-s.cz/?q=node/18>>.

²⁶ Projekt Život není černobílý. *Informace o menšinách v ČR. Xenofobie*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <<http://cb.c-d-s.cz/?q=node/19>>.

²⁷ POSPÍŠIL, F., ŠIMÁČEK, M., VOCHOCOVÁ, L. Očernění. Etnické stereotypy v médiích. *Člověk v tísní – společnost při ČT*, o. p. s., 2003. Bez ISBN.

²⁸ Projekt Život není černobílý. *Informace o menšinách v ČR Romofobie*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <<http://cb.c-d-s.cz/?q=node/20>>.

- **pojem Nepřizpůsobivý**

K pojmu nepřizpůsobivý užívaném veřejně při manipulaci s fakty o soužití s národnostními menšinami v ČR vytvořila Otevřená společnost, o. p. s.²⁹ speciální webové stránky otevřeně kritizující používání termínu nepřizpůsobivý ve veřejném prostoru a to web³⁰, kdy na tomto informačním webu k tématu otevřeně uvedla: „Před několika lety se v českém mediálním i politickém slovníku objevil zdánlivě nový pojem, který měl vymezovat takzvané slušné občany České republiky od těch neslušných, tedy přizpůsobivé od těch nepřizpůsobivých. O jeho propagaci se zasadil zejména současný senátor Jiří Čunek, kterého orientace na tzv. nepřizpůsobivé a zatočení s nimi, vystřelilo do vrcholné politiky. Jakmile jeho hvězda pomasla, vystřídala ho poslankyně a starostka Chomutova Ivana Řápková - později prověřovaná expresní studentka plzeňských Práv, která pojem nepřizpůsobivý jako synonymum pro Romy v Česku etablovala. Pojem následně přejali také další političtí představitelé, začal se běžně objevovat v médiích, ale také ve strategiích a dokumentech politických stran a vládních resortů.

Pojem, který je nyní součástí ministerských koncepcí a materiálů, začali používat za Třetí říše nacisté, kteří stejným označením – tedy sociálně nepřizpůsobiví – označovali z různých důvodů nepohodlné osoby, které později skončily v koncentračních táborech, potažmo táborech smrti. Označení později užíval i komunistický režim pro osoby, které byly pod dohledem sociálních kurátorů – tedy zejména narkomani, navrátilci z vězení a všichni ti, kteří žili způsobem nedůstojným občana socialistické společnosti.

Pojem byl revidován v roce 2001, kdy kolegium sociálních kurátorů při MPSV prohlásilo označení za nevhodné a navrhlo jeho nahrazení spojením „člověk ohrožený sociálním vyloučením“. Termín z českého právního řádu vymizel v roce 2006, aby se o pár let později opět vrátil, v plné nové síle a bez historické reflexe.³¹

---

²⁹ Otevřená společnost, o. p. s. - *Jsmo nadšený tým odborníků, kteří věří tomu, že dobře spravovaný stát může zajistit spokojený a plnohodnotný život všem svým obyvatelům. Tolerance a rozmanitost jsou pro nás hodnoty, nikoli vyprázdňené pojmy. V minulosti jsme si vybudovali expertízu v řadě oblastí - nastartovali jsme činnost programů, které úspěšně vyrostly do samostatných organizací (Step by Step, ProCulture, Slovensko-český ženský fond).* [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <<http://www.otevrenaspolecnost.cz/>>.

³⁰ Otevřená společnost, o. p. s. *Teorie přizpůsobivosti.* [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <<http://www.teorie-prizpusobivosti.cz/index.php/proc-neprizpusobivi>>.

³¹ Otevřená společnost, o. p. s. *Historie přizpůsobivosti* [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <<http://www.teorie-prizpusobivosti.cz/index.php/proc-neprizpusobivi>>.

- **pojem Extremismus**

„Ministerstvo vnitra ČR využívá ve své koncepční činnosti tuto pracovní definici: Pojem extremismus jsou označovány vyhraněné ideologické postoje, které vybočují z ústavních, zákonných norem, vyznačují se prvky netolerance, a útočí proti základním demokratickým ústavním principům, jak jsou definovány v českém ústavním pořádku.“³²

„Mezi tyto principy mimo jiné patří:

- ochrana menšin při rozhodování většiny (čl. 6 Ústavy),
- svoboda a rovnost lidí v důstojnosti a právech, nezadatelnost, nezcizitelnost, nepromlčitelnost a nezrušitelnost základních práv a svobod bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národního a sociálního původu, příslušnosti k národnosti nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení (čl. 1, čl. 3 Listiny základních práv a svobod).“³³

- **pojem Násilí z nenávisti**

„Násilí z nenávisti (z angl. hate violence)³⁴ je jednání motivované předsudky nebo nenávistí namířené proti osobě, skupinám, jejich majetku, hodnotám a způsobu života. Jedná se o symbolický útok vůči jednotlivci z důvodu jeho příslušnosti k určité skupině. **Motivem incidentu je skupinová charakteristika napadeného, kterou není možné změnit nebo není spravedlivé tuto změnu požadovat.** Často k němu přispívá i fakt, že napadený je ve zranitelné nebo nevýhodné pozici vůči pachateli (je fyzicky slabší, je v postavení závislosti, má nevýhodu kvůli jazykové bariéře nebo sociálnímu statusu). Útok se nezakládá na pachatelově zkušenosti s konkrétní osobou, ale na jeho nesnášenlivosti vůči skupině, kterou pro něj oběť představuje. V českém prostředí mnoho útoků míří proti romské komunitě. Jejich oběťmi se však stávají i jiné etnické a národnostní menšiny. Stejně tak jako původ a barva pleti jsou společným jmenovatelem nenávistných incidentů, záminkou pro útoky může být i náboženská příslušnost, sexuální identita, zdravotní stav, příslušnost k subkultuře nebo sociální skupině. Nenávistné incidenty mohou nabývat různých forem. Patří mezi ně i verbální útoky a nadávání (jejichž společenský dopad se podceňuje), graffiti, zastrašování,

---

³² Policie ČR. *Co je extremismus?* [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <<http://www.policie.cz/clanek/prevence-informace-o-extremismu-co-je-extremismus.aspx>>.

³³ Policie ČR. *Co je extremismus?* [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <<http://www.policie.cz/clanek/prevence-informace-o-extremismu-co-je-extremismus.aspx>>.

³⁴ In IUSTITIA [online]. Praha: *Násilí z nenávisti*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.in-ius.cz/nasili-z-nenavisti/>>.

vyhrožování nebo vydírání, poškozování majetku, sexuální útoky, žhářské útoky³⁵, fyzické napadení a usmrcení. Ne všechny nenávistné incidenty jsou kvalifikovány jako trestný čin. Záleží na právních úpravách jednotlivých států, jež definují, jaké intenzity musí incident dosáhnout, aby se jednalo o trestní čin podle trestního práva. **Organizace In IUSTITIA, o.p.s. prosazuje širší pojetí násilí z nenávisti, jež zahrnuje i činy mimo trestní právo, ale které zásadně ovlivňují celospolečenskou atmosféru, v níž se incidenty rodí.**³⁶

- **pojem Diskriminace**

„Poškozování, popírání, a omezování lidských práv jednotlivců i celých skupin obyvatelstva v nejrůznějších oblastech života. Zpravidla se jedná o příslušníky menšiny odlišené nábožensky, národnostně, kulturně, jazykově nebo barvou kůže.“³⁷

---

³⁵ Moravskoslezský deník. *Žhářský útok na rodinu ve Vítkově*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://moravskoslezsky.denik.cz/tema/vitkov-romove-zharstvi-kudrik-rasismus.html>>.

³⁶ In IUSTITIA [online]. Praha: *Násilí z nenávisti*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.in-ius.cz/nasili-z-nenavisti/>>.

³⁷ *Výchova k toleranci a proti rasismu: sborník: zdroje a formy rasismu a netolerance, informace o národnostních menšinách hry a cvičení pro žáky a studenty*. Vyd. 1. Editor Tatjana Šišková. Praha: Portál, 1998, 203 s. ISBN 80-717-8285-8.

3 PŘEHLED NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN V ČR

Ve třetí kapitole je nejprve uveden v první podkapitole přehled národnostních menšin organizovaných v Radě vlády ČR pro národnostní menšiny, v druhé podkapitole je přehled neorganizovaných národnostních menšin v ČR, ve třetí podkapitole je přehled cizinců v ČR s ohledem na aktuální situaci.

Všechny tyto informace slouží k aktuálnímu přehledu o rozmanitosti obyvatel v ČR. V dalších podkapitolách jsou uvedeny Vládní instituce a organizace řízené vládou ČR pro národnostní menšiny, úloha Policie ČR ve vztahu k menšinám, Legislativa vztahující se k problematice menšin v ČR a v EU, trestné činy a přestupky v souvislosti s problematikou menšin.

3.1 Menšiny organizované v Radě vlády ČR pro národnostní menšiny

Běloruská národnostní menšina

Od 3. července 2013 patří běloruská menšina pod právní ochranu národnostních menšin v České republice. Podle českého statistického úřadu se hlásí k této menšině 2 631 osob, které jsou rozptýleny po celé ČR s větší koncentrací v Praze a Brně.³⁸ „Od července 2013 je součástí Rady vlády pro národnostní menšiny i zástupce Běloruské národnostní menšiny.“³⁹

Bulharská národnostní menšina

„Podle definitivních výsledků sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 se k bulharské národnosti přihlásilo 4 363 obyvatel. Geografické usídlení Bulharů v ČR je celoplošné, soustředění jsou především ve velkých městech, v Praze, Brně, Ostravě atd. Bulharská národnostní menšina má v Radě jednoho zástupce.“⁴⁰

---

³⁸ KLIMPLOVÁ, N. *Finanční podpora kulturních aktivit národnostních menšin s ohledem na bulharskou menšinu*. Brno 2013. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita, Filosofická fakulta, Ústav hudební vědy. Vedoucí práce: doc. PhDr. Lubomír Spurný, Ph.D. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<http://is.muni.cz/th/261389/ff_m/Financni_podpora_kulturnich_aktivit_narodnostnich_mensin_s_ohledem_na_bulharskou_mensinu.txt>.

³⁹ Mezikulturní dialog. *Rada vlády pro národnostní menšiny se rozšíří o zástupce běloruské a vietnamské menšiny*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:< <http://www.mezikulturndialog.cz/Informace/rada-vlady-pro-narodnostni-mensiny-se-rozsiri-o-zastupce-beloruske-a-vietnamske-mensiny.html>>.

⁴⁰ Vláda ČR. *Bulharská národnostní menšina*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:< <http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/mensiny/bulharska-narodnostni-mensina-16103/>>.

Chorvatská národnostní menšina

„K chorvatské národnosti se v ČR podle posledního sčítání lidu v roce 2001 přihlásilo 1 585 osob. Historie usídlení Chorvatů v českých zemích se odvíjí již od konce 16. století, kdy do českých zemích přišli Chorvaté prchající z Balkánu před expanzí Osmanské říše. Chorvatská národnostní menšina měla do roku 2005 v Radě jednoho zástupce.“⁴¹

Maďarská národnostní menšina

„K maďarské národnosti v ČR se podle posledního sčítání lidu v roce 2001 přihlásilo 14 672 osob, vlastní odhad zástupců menšiny je však vyšší (cca 19-20 tisíc). Příslušníci maďarské menšiny žijí rozptýleně po celém území České republiky, největší zastoupení mají v Severočeském a Moravskoslezském kraji, v Praze, následuje kraj Plzeňský, Východočeský, Jihomoravský a Jihočeský. Maďarská národnostní menšina má v Radě jednoho zástupce.“⁴²

Německá národnostní menšina

„K německé menšině se při sčítání lidu v roce 2001 přihlásilo 39 106 osob. Ve dvou zastřešujících organizačních uskupeních menšiny je registrováno zhruba 8 500 osob, což je necelá čtvrtina z celkového počtu. Německá národnostní menšina má v Radě dva zástupce.“⁴³

Polská národnostní menšina

„K polské národnosti se v ČR podle posledního sčítání lidu v roce 2001 přihlásilo 52 095 osob. Většina z nich, asi 80 % žije na území Těšínského Slezska, větší počet také v Praze. Kromě toho žije v ČR cca 20 000 občanů Polské republiky. Polská národnostní menšina má v Radě dva zástupce.“⁴⁴

Romská národnostní menšina

„K romské národnostní menšině se při sčítání lidu 2001 přihlásilo celkem 11 746 osob. Ale podle kvalifikovaných odhadů počet příslušníků romské komunity v ČR se

---

⁴¹ Vláda ČR. *Chorvatská národnostní menšina*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/mensiny/chorvatska-narodnostni-mensina-16110/>>.

⁴² Vláda ČR. *Maďarská národnostní menšina*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/mensiny/madarska-narodnostni-mensina-16115/>>.

⁴³ Vláda ČR. *Německá národnostní menšina*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/mensiny/nemecka-narodnostni-mensina-16122/>>.

⁴⁴ Vláda ČR. *Polská národnostní menšina*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/mensiny/polska-narodnostni-mensina-16124/>>.

pohybuje v rozmezí mezi 150 000 - 300 000 osob. Usídlení: severní Morava (zejména Ostrava, Karviná), severní Čechy (Děčín, Varnsdorf, Rumburk, Ústí nad Labem, Most, Chomutov, Teplice, Duchcov), velká města (Praha, Brno)⁴⁵ „Romská národnostní menšina má v Radě dva zástupce.“⁴⁶ **„Zcela výjimečné je i postavení romské menšiny v České republice i tím, že vznikla i samostatná Rada vlády ČR pro záležitosti romské menšiny.“**⁴⁷ V knize *Romové v české společnosti* v kapitole Kvalita multietnického soužití popisuje na str. 105 kolektiv autorů, že „vztahy mezi členy romské menšiny a členy majoritní společnosti v ČR patří ke žhavým a medializovaným tématům vyvolávajícím často emotivní diskuze o tom, na čí straně je příčina napětí a kdo nese odpovědnost za řešení stávajícího neuspokojivého stavu.“⁴⁸

Rusínská národnostní menšina

„Podle sčítání obyvatelstva z r. 2001 žije v ČR 1 109 osob hlásících se k rusínské národnosti. Podle kvalifikovaných odhadů je jejich počet mnohem vyšší (zhruba 10 000 osob). V ČR jsou Rusíni zastoupeni v řadě regionů; nejvíce jich je v Praze, v severních Čechách a na severní Moravě, lze je vysledovat i na střední a jižní Moravě. Rusínská národnostní menšina má od roku 2001 v Radě jednoho zástupce.“⁴⁹

Ruská národnostní menšina

„Podle výsledků sčítání lidu domů a bytů 2001 žije v ČR 12 369 osob ruské národnosti. Zástupci ruské menšiny však počet odhadují na 16 - 20 000 osob. Geografické usídlení v ČR je celoplošné, s větší mírou koncentrace v Praze, Karlových Varech, Brně a dalších větších městech. Ruská národnostní menšina má od roku 2001 v Radě jednoho zástupce, který byl po jednání Rady dne 17. května 2007 jmenován jejím místopředsedou.“⁵⁰

---

⁴⁵ Vláda ČR. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:< <http://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/rnm/mensiny/romska-narodnostni-mensina-16149/>>. Upraveno dle současného stavu v ČR.

⁴⁶ Vláda ČR. *Romská národnostní menšina*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:< <http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/mensiny/romska-narodnostni-mensina-16149/>>.

⁴⁷ *Rada vlády ČR pro záležitosti romské menšiny (dále jen Rada) je stálým poradním a iniciačním orgánem vlády pro otázky romské menšiny* [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné WWW:<<http://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/zalezitosti-romske-komunity/uvod-5779/>>.

⁴⁸ NAVRÁTIL, P. *Romové v české společnosti: sborník: zdroje a formy rasismu a netolerance, informace o národnostních menšinách hry a cvičení pro žáky a studenty*. Vyd. 1. Editor Tatjana Šišková. Praha: Portál, 2003, 223 s. ISBN 80-7178-741-8.

⁴⁹ Vláda ČR. *Rusínská národnostní menšina*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/mensiny/rusinska-narodnostni-mensina-16151/>>.

⁵⁰ Vláda ČR. *Ruská národnostní menšina*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:< <http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/mensiny/ruska-narodnostni-mensina-16155/>>.

Řecká národnostní menšina

„Podle sčítání lidu, domů a bytů 2001 žije v ČR 3 219 osob hlásících se k řecké národnosti. Podle vlastních odhadů menšiny však jde až o 7 000 osob. Řecká komunita je usídlena v následujících městech: Praha, Brno, Ostrava, Jeseník, Krnov, Třinec, Karviná, Šumperk, Vrbno pod Pradědem, Havířov a Bohumín. Početně menší komunity Řeků žijí i v dalších místech: Jablonec nad Nisou, Liberec, Hradec Králové, Jihlava, Vyškov, Olomouc, Strážnice, Znojmo, Mikulov. Řecká menšina má v Radě vlády pro národnostní menšiny jednoho zástupce.“⁵¹

Slovenská národnostní menšina

„Podle definitivních výsledků sčítání lidu žilo v ČR k 1. březnu 2001 cca 193 190 občanů slovenské národnosti. Při sčítání v roce 1991 (ještě za společného státu ČSFR) to bylo cca 314 000. Nejvíce Slováků žije v Moravskoslezském kraji (42 357), Ústeckém (21 172), Jihomoravském (15 452), Středočeském (14 191), Karlovarském kraji (13 655) a v Praze (17 406). Slovenská národnostní menšina má v Radě dva zástupce.“⁵²

Srbská národnostní menšina

„K srbské národnostní menšině v České republice podle sčítání lidu z roku 2001 se hlásí 1 801 občanů ČR. Podle vlastního odhadu žije v ČR přibližně 10 000 až 12 000 Srbů. Příslušníci srbské menšiny žijí rozptýleně po celém území ČR, nejvíce ve velkých městech, jako je Praha, Brno, Ostrava, Liberec, Most a další.

Srbská menšina je v Radě vlády pro národnostní menšiny zastoupena od 1. prosince 2004. Předtím byl její zástupce pravidelně zván na zasedání Rady jako host.“⁵³

Ukrajinská národnostní menšina

„Podle sčítání lidu, domů a bytů 2001 žije v ČR 22 112 osob hlásících se k ukrajinské národnosti. Podle vlastních odhadů menšiny je však počet vyšší, tzv. historickou část tvoří cca 10 000 osob, nová imigrační vlna cca 15 - 20 000 osob (počet zahraničních pracovníků se odhaduje na cca 50 000 osob). Hlavními místy usídlení jsou

---

⁵¹ Vláda ČR. *Ruská národnostní menšina*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.vlada.cz/scripts/detail.php?id=6646>>.

⁵² Vláda ČR. *Slovenská národnostní menšina*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/nm-slovaci-6647/>>.

⁵³ Vláda ČR. *Srbská národnostní menšina*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/mensiny/srbska-narodnostni-mensina-16158/>>.

Praha, Karlovy Vary, Děčín, Brno, Přerov a Ostrava. Ukrajinská menšina je zastoupena v Radě vlády pro národnostní menšiny jedním zástupcem.⁵⁴

Vietnamská národnostní menšina

„Na pomyslné třetí přičce zastoupených národních menšin v ČR jsou Vietnamci, kterých v zemi pobývá 60,3 tisíc. Vietnamci mají prvenství v tom, že u nás žijí dlouhodobě nejdéle – v průměru osm let,“ připomíná zakořeněnost komunity analytička Sociologického ústavu AV ČR Yana Leontiyeva. Z hlediska rodinného stavu má většina Vietnamců u nás partnera, děti, případně i další rodinné členy.⁵⁵

„Od července 2013 je součástí Rady vlády pro národnostní menšiny i zástupce Vietnamské národnostní menšiny.⁵⁶

3.2 Menšiny neorganizované v Radě Vlády ČR pro národnostní menšiny

Židovská národnostní menšina

„V rámci početně malých menšin přísluší zvláštní místo židovské komunitě, jejíž příslušníci v České republice se však nevymezují jako národnostní menšina, ale jako náboženské a kulturní společenství.⁵⁷

„V 10 Židovských obcích v ČR je registrováno cca 3 000 členů, v ostatních židovských spolicích cca 2 000 dalších. Odhaduje se, že v ČR dnes žije 15 – 20 000 Židů, avšak většina z nich není registrována.⁵⁸

Mongolská národnostní menšina

„Počet členů mongolské národnostní menšiny v ČR - 5 745 osob.⁵⁹ „Mongolové ale nemigrují jen za zelenými pastvinami, především migrují za snazším životem a často pouze vysněným životem do mongolských měst a odtud dál do světa za prací. V letech

⁵⁴ Vláda ČR. *Ukrajinská národnostní menšina*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/mensiny/ukrajinska-narodnostni-mensina-16159/>>.

⁵⁵ ČSÚ. *Cizinci u nás zakořenili*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/cizinci_v_cr_vietnamci_u_nas_zakorenili20120214/>.

⁵⁶ Mezikulturní dialog. *Rada vlády pro národnostní menšiny se rozšíří o zástupce běloruské a vietnamské menšiny*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.mezikulturnidialog.cz/Informace/rada-vlady-pro-narodnostni-mensiny-se-rozsiri-o-zastupce-beloruske-a-vietnamske-mensiny.html>>.

⁵⁷ Vláda ČR. *Ostatní národnostní menšiny* [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/mensiny/ostatni-narodnostni-mensiny-16160/>>.

⁵⁸ Federace židovských obcí. *Statistika*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.fzo.cz/onas/statistika/>>.

⁵⁹ Osobnostní rozvoj pedagoga. *Kultura a historie vybraných etnických skupin žijících na území Ústeckého kraje* [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://osobnostnirozvojpedagoga.cz/moduly/m1/2-4-kultura-a-historie-vybranych-etnickych-skupin-zijicich-na-uzemi-usteckeho-kraje.html>>.

2006 - 2008 v ČR prudce stoupl počet Mongolů, kteří sem přijeli za prací; z původních 3,500 v prosinci 2006 se jejich počet vyšplhal až na 14,000 v prosinci 2008.⁶⁰

Čínská národnostní menšina

„Malá čínská komunita vznikla v Československu před 2. světovou válkou, kdy se Číňané do Evropy dostávali po transsibiřské magistrále přes Moskvu nebo námořní dopravou do Marseille, kde dále postupovali do celé Evropy. Většina těchto přistěhovalců se naprosto asimilovala do české společnosti. V období 2. světové války dochází k zabavení živností čínských soukromníků. Celé čínské rodiny opouštějí Československo a odjíždějí do západní Evropy. Koncem 50. let došlo k navázání diplomatických a obchodních styků mezi ČLR a ČSSR. Tento kontakt ovšem ustal po ideologické roztržce počátkem 60. let. Před rokem 1989 žije jen malý počet Číňanů v Československu. V současnosti patří čínské etnikum u nás k méně početným minoritám.“⁶¹

Muslimské a arabské komunity na území ČR

„Po roce 1989 se složení muslimské komunity odvíjelo podle průběhu imigrace do ČR. Hlavní část heterogenní islámské obce ustavili Arabové a jiní muslimové, kteří k nám přijížděli na vysokoškolská studia. Mnozí z nich se v Česku usadili natrvalo. Počty muslimů také rozšiřovali žadatelé o azyl nebo osoby na dočasném útočišti (dočasná ochrana) – mezi nimi byli muslimové z Afghánistánu, ze zemí bývalého Sovětského svazu, z Bosny a Hercegoviny a Kosova. Odhady aktuálního počtu muslimů pobývajících v České republice se pohybují v rozmezí 10 až 11 tisíc. Tři pětiny muslimů v Česku pochází podle geografického členění ze subcivilizace turkické sunnitské a více než čtvrtina muslimů pochází ze subcivilizace arabskosunnitské. Muslimové z dalších tří subcivilizací jsou zastoupeni okrajově (indoárijská sunnitská, perská šíitská a indomalajská sunnitská). Muslimové pochází z celkem 78 zemí. Jak jsem již uvedl, nejpočetnější skupiny pochází ze zemí, které náleží turkické sunnitské subcivilizaci. Přitom ale v České republice neexistuje skupina, která by mezi ostatními v rámci komunity dominovala.“⁶²

---

⁶⁰ International Organization for Migration. *Mongolsko*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.iom.cz/aktivity/migrace-a-rozvoj/mongolsko>>.

⁶¹ Život není černobílý. *Čínská národnostní menšina*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://cb.c-d-s.cz/?q=node/29>>.

⁶² TOPINKA, D. *Významy vzdělávání v procesu integrace muslimů v České republice*. Katedra sociologie a andragogiky, Filozofická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:< http://www.inkluzivniskola.cz/sites/default/files/uploaded/vyznam_vzdelavani.pdf >.

3.3 Cizinci podle typu pobytu a nejčastějšího občanství k 31. 12. 2009

Státní občanství	Cizinci	z toho typ pobytu		
		Pobyt na 12 měsíců a delší	azyl	víza nad 90 dní
Cizinci celkem	434 600	423 661	2 097	8 842
Ukrajina	132 015	130 900	83	1 032
Slovensko	73 446	73 446		
Vietnam	61 178	60 743	63	372
Polsko	19 273	19 273		
Rusko	30 697	28 180	400	2 117
Německo	13 792	13 792		
Bulharsko	6 428	6 403	25	
Srbsko a Černá Hora	2 470	2 455	3	12
Čína	5 359	5 171	7	181
Spojené státy	5 941	4 587		1 354

Tabulka zdroj⁶³

Kategorie cizinců podle statistiky ČSÚ⁶⁴ dle národnosti k 31. 12. 2009 hovoří mimo vyjmenovaných národnostních menšin a národností ještě o migraci z Černé hory a Spojených států Amerických.

⁶³ ČSÚ. Veřejná databáze. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=DEM0260UU&vo=tabulka&kapitola_id=76>.

⁶⁴ ČSÚ. Veřejná databáze. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=DEM0260UU&vo=tabulka&kapitola_id=76>.

3.4 Vládní instituce a organizace řízené vládou ČR pro národnostní menšiny

Rada vlády ČR pro národnostní menšiny

„Rada je poradním a iniciativním orgánem vlády pro otázky týkající se národnostních menšin a jejich příslušníků. Současná Rada je zřízena ve smyslu § 6 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšiny a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

V čele Rady stojí člen vlády, kterého na návrh předsedy vlády jmenuje vláda. Rada má dva místopředsedy (jeden za veřejnou správu a druhý za národnostní menšiny).⁶⁵ „Radu tvoří zástupci čtrnácti národnostních menšin - běloruské, bulharské, chorvatské, maďarské, německé, polské, romské, rusínské, ruské, řecké, slovenské, srbské, ukrajinské a vietnamské (jednotlivé menšiny mají v Radě jednoho až dva zástupce).“⁶⁶ Rada pro národnost vlády ČR vydává pravidelně i zprávu o situaci národnostních menšin v České republice, kdy ta poslední Zpráva o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2013 je k dispozici na internetových stránkách Vlády ČR (Vládou byla projednána dne 16. června 2014 (usnesení č. 455)).⁶⁷

Aktuální a platné dokumenty na webu Rady vlády pro národnostní menšiny

1. **Mezinárodní dokumenty s podrobný výkladem** (Komentáře Poradního výboru k Rámcové úmluvě o ochraně národnostních menšin a různé studie, Záznam z Následného semináře o implementaci Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin, Evropská Charta regionálních či menšinových jazyků, Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin, Bilaterální dokumenty)
2. **Vládní dokumenty** (Novelizace nařízení vlády č. 98/2002 Sb., Základní ochrana práv příslušníků národnostních menšin, Specifická zákonná úprava - menšinový zákon, Specifická zákonná úprava - dotační politika, výběr ze souvisejících zákonů)
3. **Dokumenty Rady** (Zpráva o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2013, Výroční zpráva o činnosti Rady vlády pro národnostní menšiny za rok 2013, Zpráva o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2012,

⁶⁵ Vláda ČR. *Rada vlády pro národnostní menšiny*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/historie-a-soucasnost-rady-15074/>>.

⁶⁶ Vláda ČR. *Rada vlády pro národnostní menšiny*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/historie-a-soucasnost-rady-15074/>>.

⁶⁷ Vláda ČR. *Aktuality. Zpráva o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2013*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/aktuality/zprava-o-situaci-narodnostnich-mensin-v-ceske-republice-za-rok-2013-119931/>>.

Zpráva o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2011, Výroční zpráva o činnosti Rady vlády pro národnostní menšiny za rok 2011 a také další dokumenty od roku 1993).

4. **Publikace** (Výbory pro národnostní menšiny v kontextu aktuálních potřeb. Informační a metodický průvodce, Národnostně menšinová politika České republiky, Průvodce právy příslušníků národnostních menšin v ČR, Právní nástroje k ochraně národnostních menšin, Charta - Co bychom měli vědět, Sborník příspěvků ze semináře o dosavadních poznatcích z postupu ratifikace Charty ve vybraných zemích Rady Evropy, Sborník příspěvků ze semináře o implementaci zásad stanovených Rámcovou úmluvou o ochraně národnostních menšin v ČR)

Rada vlády ČR pro záležitosti romské menšiny

„Rada vlády ČR pro záležitosti romské menšiny (dále jen Rada) je stálým poradním a iniciačním orgánem vlády pro otázky romské menšiny. Rada systémově napomáhá integraci Romů do společnosti. Zabezpečuje součinnost resortů odpovědných za realizaci dílčích opatření a plnění úkolů, vyplývajících z usnesení vlády a mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána. Soustřeďuje, projednává a předkládá vládě informace, podklady a návrhy pro tvorbu a uplatňování politiky vlády, které se týkají Romů. Podrobnější informace o složení a úkolech Rady jsou uvedeny

v jejím Statutu, způsob jednání upravuje Jednací řád. Činnost Rady (včetně činnosti jejích výborů i pracovních skupin) zajišťuje kancelář, která je organizační součástí Úřadu vlády České republiky. **Klíčovými dokumenty Rady je Koncepce romské integrace a Zpráva o stavu romské menšiny v České republice, která je vládě předkládána každoročně vládě na vědomí.**“⁶⁸

Agentura pro sociální začleňování

„Integraci obyvatel sociálně vyloučených romských lokalit napomáhá Agentura pro sociální začleňování. Nositelem projektu je Úřad vlády, konkrétně Odbor pro sociální začleňování v romských lokalitách, který je součástí Sekce pro lidská práva Úřadu vlády. Svými aktivitami Agentura podporuje eliminaci vzniku a rozšiřování sociálně vyloučených romských lokalit, podporuje výměnu zkušeností mezi regionálními

⁶⁸ Vláda ČR. *Rada vlády pro záležitosti romské menšiny*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/zalezitosti-romske-komunity/uvod-5779/>>.

partnery i šíření příkladů dobré praxe. Jednotlivým partnerům poskytuje metodickou podporu, pomoc při vytváření, implementaci lokálních strategií sociálního začleňování a při tvorbě a realizaci integračních projektů. Při svém vzniku v roce 2008 začala Agentura pilotně působit ve 12 lokalitách České republiky. V letech 2010-2012 realizovala Agentura tříletý individuální projekt Podpora sociálního začleňování ve vybraných romských lokalitách prostřednictvím Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách. V tomto období působila ve 33 městech, obcích a mikroregionech. Od roku 2013 byla zahájena realizace navazujícího projektu Agentury a ta začala působit v dalších 17 městech. **Podrobný popis činnosti Agentury je uveřejněn také v samostatném dokumentu, předkládaném vládě, a to Výroční zprávě Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách.**⁶⁹

- Mimo výše uvedených vládou ČR řízených organizací se dané problematice systematicky věnují také jednotlivá ministerstva ve svých vymezených kompetencích, dále v přenesené působnosti OÚ, Městské a krajské úřady, neziskové obecně prospěšné občanské organizace v různých projektech.⁷⁰

3.5 Úloha Policie ČR ve vztahu k menšinám

„Odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra od roku 2002 systematicky pracuje na adaptaci Policie ČR na podmínky vzrůstající společenské diverzity s cílem vybavit policisty patřičnými sociálními kompetencemi tak, aby byli schopni efektivní práce ve vztahu k menšinám, včetně cizinců, kvalitního a rovného přístupu k nim.

Na všech 14 krajských ředitelstvích Policie České republiky působí rovněž specialisté na problematiku menšin – tzv. styční důstojníci pro menšiny. Na lokální úrovni má styčný důstojník k dispozici členy pracovní skupiny sestavené z jak z policejních specialistů, tak policistů zařazených na příslušných obvodních odděleních, v jejichž teritoriální působnosti se nachází sociálně vyloučená lokalita, díky nimž disponují ucelených přehledem mj. o výskytu sociálně vyloučených lokalit na území kraje a souvisejících problémech.

Hlavní úkoly: monitoring výskytu příslušníků menšin v daném teritoriu včetně jejich problémů a kriminogenních faktorů, budování oboustranné důvěry mezi policií

---

⁶⁹ Vláda ČR. *Aktuality. Zpráva o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2013*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/aktuality/zprava-o-situaci-narodnostnich-mensin-v-ceske-republice-za-rok-2013-119931/>>.

⁷⁰ K uvedenému tématu by byla potřebná samostatná kapitola, zdrojem jsou weby a publikace Krajských úřadů, OÚ a jednotlivých NO. Pro rozsah tématu není možné ve zpracování této bakalářské práce věnovat jim větší prostor, nicméně pro porozumění a řešení je nutné uvést, že jsou stejně důležitým nástrojem.

a příslušníky menšin, aktivní zapojení do komunitního plánování, řízení a koordinace činnosti pracovní skupiny pro menšiny, iniciace a podíl na realizaci preventivní činnosti policie ve vztahu k menšinám, iniciace součinnosti a spolupráce s orgány státní správy, územní samosprávy a nevládními organizacemi zabývajícími se problematikou menšin, poskytnutí potřebné součinnosti útvarům a organizačním článkům policie při řešení závažných případů souvisejících s menšinami.

Při řešení problematiky související s výskytem jakýchkoliv bezpečnostních problémů souvisejících s menšinami je v rámci Policie ČR naprosto zásadní využít kompetencí a znalostí těchto specialistů.⁷¹

Součástí práce Policie ČR je i školení kvalitními výukovými materiály užívanými resortními policejními školami na výuce ZOP⁷² a to Policista v multikulturním prostředí: informační manuál Policie ČR.⁷³; Vietnamci, Mongolové a Ukrajinci v ČR: Pracovní migrace, životní podmínky, kulturní specifika.⁷⁴; Sociální vyloučení a úloha Policie ČR: metodická příručka pro realizaci vzdělávacího kurzu.⁷⁵; Neznámí Romové.⁷⁶

---

⁷¹ Ministerstvo vnitra ČR. *Práce policie ve vztahu k menšinám*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.mvcr.cz/clanek/prace-policie-ve-vztahu-k-mensinam.aspx>>.

⁷² Základní odborná příprava policistů na resortních školách pro nově přijaté policisty

⁷³ BUDILOVÁ, Bc. L. a Mgr. Tomáš HIRT. *Policista v multikulturním prostředí: informační manuál Policie ČR*. Praha 2008. Praha: Člověk v tísni, 2008. VARIANTY. ISBN 80-903510-1-8.

⁷⁴ HIRT, T. *Vietnamci, Mongolové a Ukrajinci v ČR: Pracovní migrace, životní podmínky, kulturní specifika*. Ministerstvo vnitra, 2010, 80 s. ISBN 978-80-7312-063-4

⁷⁵ KOL, POSPÍŠILOVÁ, K., BUDILOVÁ, L. *Sociální vyloučení a úloha Policie ČR: metodická příručka pro realizaci vzdělávacího kurzu*. Praha: Člověk v tísni, 2008. ISBN 978-808-6961-576.

⁷⁶ BALABÁNOVÁ, H. *Neznámí Romové. Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Holešově*. 2011, 17 s. Bez ISBN.

3.6 Legislativa vztahující se k problematice menšin v ČR a v EU

„a) Mezinárodní deklarace, úmluvy a evropské předpisy

Přehled legislativy vztahující se k problematice národnostních menšin byl převzat pro účely této práce i s podrobným popisem s aktuálními úpravami z knihy *Policista v multikulturním prostředí: informační manuál Policie ČR*.⁷⁷

1. Deklarace o právech osob příslušejících k národnostním, náboženským a jazykovým menšinám (OSN, 1992)
2. Mezinárodní pakt o ochraně občanských a politických práv (OSN, 1966)
Mezinárodněprávní dokument přijatý Valným shromážděním OSN v roce 1966, v České republice vyhlášen pod č. 120/1976 Sb. V České republice je na základě článku 10 Ústavy jakožto Parlamentem ratifikovaná a vyhlášená mezinárodní smlouva bezprostředně závazný a má přednost před zákonem. Tento dokument představuje závaznou kodifikaci občanských a politických práv a svobod a kontrolních mechanismů zajišťujících jejich respektování.
3. Úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace (OSN, 1965)
Mezinárodní smlouva o lidských právech, která primárně zavazuje státy na mezinárodněprávní úrovni k tomu, aby v ní obsažená práva zabezpečily svými vnitrostátními zákony a případně i dalšími nelegislativními prostředky.
4. Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, vyhlášená pod č. 209/1992 Sb.
Zaručuje základní lidská práva (například právo na život, zákaz mučení, zákaz otroctví a nucené práce, právo na svobodu a osobní bezpečnost, svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání), mezi nimi například právo menšin jednat v úředním styku v jejich jazyce, stejně jako právo každého na tlumočníka. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod byla podepsána v roce 1950 v Římě a v platnost vstoupila, po ratifikaci deseti státy, v září 1953.
5. Charta základních práv Evropské unie
Charta je založena na smlouvách Společenství, na mezinárodních úmluvách, jako je např. Evropská úmluva o lidských právech z roku 1950 nebo Evropská sociální charta z roku 1989, dále na ústavních tradicích členských států Unie

⁷⁷ BUDILOVÁ, Bc. L. a Mgr. Tomáš HIRT. *Policista v multikulturním prostředí: informační manuál Policie ČR*. Praha 2008. Praha: Člověk v tísni, 2008. VARIANTY. ISBN 80-903510-1-8.

a na různých deklaracích Evropského parlamentu. Charta je tematicky rozdělena do šesti sekcí týkajících se důstojnosti, svobod, rovnosti, solidarity, občanských práva spravedlnosti. Význam Charty tkví v tom, že vůbec poprvé byla do jednoho textu shrnuta veškerá osobní, občanská, politická, ekonomická a sociální práva a svobody.

6. Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin (RE, 1995)

Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin je považována za klíčový dokument v oblasti garance práv národnostních menšin. Jménem České republiky byla Úmluva podepsána ve Štrasburku dne 28. 4. 1995 a vstoupila pro Českou republiku v platnost dnem 1. 4. 1998. Jakožto Parlamentem České republiky schválená mezinárodní smlouva ve smyslu článku 10 Ústavy České republiky je bezprostředně závazná a má přednost před zákonem. Rámcová úmluva mimo jiné stanoví, že „ochrana národnostních menšin a práv a svobod příslušníků těchto menšin tvoří nedílnou část mezinárodní ochrany lidských práv a jako taková spadá do rámce mezinárodní spolupráce“ a dále že „každý příslušník národnostní menšiny má právo svobodně si zvolit, zda chce či nechce být za takového příslušníka považován, a žádná nevýhoda nesmí vzejít z této volby nebo z výkonu práv s ní spojených.“⁷⁸

7. Evropská charta regionálních a menšinových jazyků

Tato smlouva byla uzavřena na půdě Rady Evropy v roce 1992. Charta vychází z myšlenky, že ochrana a podpora regionálních a menšinových jazyků v různých evropských zemích a regionech představuje důležitý prvek v budování evropské společnosti založené na demokratických zásadách a kulturní rozmanitosti v rámci národní suverenity a územní integrity.⁷⁹

„Česká republika ratifikovala Chartu dne 15. listopadu 2006. Při ratifikaci bylo učiněno prohlášení, kterým se ČR zavazuje aplikovat v souladu s čl. 2 odst. 2 a čl. 3 odst. 1 Charty vybraná ustanovení její části III. Pro Českou republiku vstoupila Charta v platnost podle čl. 19 odst. 2 dne 1. března 2007. Téhož dne byla také zveřejněna ve Sbírce mezinárodních smluv ČR pod č. 15/2007.“⁸⁰

---

⁷⁸ BUDILOVÁ, Bc. L. a Mgr. Tomáš HIRT. *Policista v multikulturním prostředí: informační manuál Policie ČR*. Praha 2008. Praha: Člověk v tísni, 2008. VARIANTY. ISBN 80-903510-1-8. [online] [cit. 2015-01-01]

⁷⁹ BUDILOVÁ, Bc. L. a Mgr. Tomáš HIRT. *Policista v multikulturním prostředí: informační manuál Policie ČR*. Praha 2008. Praha: Člověk v tísni, 2008. VARIANTY. ISBN 80-903510-1-8. [online] [cit. 2015-01-01]

⁸⁰ Vláda ČR. Aktuality. *Zpráva o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2013* [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/aktuality/zprava-o-situaci-narodnostnich-mensin-v-ceske-republice-za-rok-2013-119931/>>

b) Česká legislativa⁸¹

Současná Ústava České republiky (čl. 10)⁸² stanoví, že vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou bezprostředně závazné a mají přednost před zákonem. To znamená, že tyto smlouvy mají přednost před obyčejnými zákony a tyto zákony s nimi nesmějí být v rozporu. Okruh smluv, k jejichž ratifikaci je třeba souhlasu Parlamentu, je vymezen v čl. 49 Ústavy.

Listina základních práv a svobod

Listina základních práv a svobod⁸³ je založena na obecných ideách demokratického právního státu a byla přijata dne 9. 1. 1991 jako federální ústavní zákon. Po vzniku samostatné ČR byla Listina základních práv a svobod opět v nezměněné podobě vyhlášena (2/1993 Sb.) a převzata do ústavního pořádku ČR (čl. 3 a čl. 112 odst. 1 Ústavy ČR - 1/1993 Sb.). Listina základních práv a svobod má právní sílu ústavního zákona. Základní práva a svobody zaručuje Listina všem bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní či etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení (čl. 2 odst. 1). Současně obecně stanoví, že nikomu nesmí být způsobena újma na právech pro uplatňování jeho základních práv a svobod (čl. 3 odst. 3). Tím je zakázána diskriminace z národnostních, rasových, etnických a jiných důvodů, pokud jde o základní práva a svobody. Listina Základních práv a svobod stanoví, že každý má právo svobodně rozhodovat o své národnosti a že se zakazuje jakékoli ovlivňování tohoto rozhodování a všechny způsoby nátlaku směřujícího k odnárodnění (čl. 3 odst. 2). Mezi základní práva a svobody patří také „práva národnostních a etnických menšin“ podle hlavy třetí Listiny. Zde se výslovně uvádí, že „příslušnost ke kterékoli národnostní nebo etnické menšině nesmí být nikomu na újmu“. Dále se zde uvádí, že „občanům tvořícím národnostní nebo etnické menšiny se zaručuje všestranný rozvoj, zejména právo společně s jinými příslušníky menšiny rozvíjet vlastní kulturu, právo rozšiřovat

⁸¹ BUDILOVÁ, Bc. L. a Mgr. Tomáš HIRT. *Policista v multikulturním prostředí: informační manuál Policie ČR*. Praha 2008. Praha: Člověk v tísni, 2008. VARIANTY. ISBN 80-903510-1-8. [online] [cit. 2015-01-01]

⁸² ČESKO. Ústava České republiky ze dne 16. prosince 1992. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 347/1997 Sb., 300/2000 Sb., 448/2001 Sb., 395/2001 Sb., 515/2002 Sb., 319/2009 Sb., 71/2012 Sb. a 98/2013 Sb. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>>.

⁸³ ČESKO. LZPS - Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>>

a přijímat informace v jejich mateřském jazyku a sdružovat se v národnostních sdruženích“ (čl. 25 odst. 1). Tato práva náleží občanům ČR, nikoli cizincům. ČR se snaží o zabezpečení práva na seberealizaci a rozvoj vlastní etnické, národnostní či kulturní identity především realizací dotační politiky vůči menšinám. Podle čl. 25 odst. 2 se občanům příslušejícím k národnostním a etnickým menšinám kromě toho též výslovně zaručuje právo na vzdělání v jejich jazyce, právo užívat jejich jazyka v úředním styku a právo účasti na řešení věcí týkajících se národnostních a etnických menšin.

Zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin

Tento zákon upravuje podrobnosti požívání práv zaručených v Listině základních práv a svobod. Národnostní menšina je zde definována jako společenství občanů ČR žijících na území současné ČR, kteří se odlišují od ostatních občanů zpravidla společným etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi, tvoří početní menšinu obyvatelstva a zároveň projevují vůli být považováni za národnostní menšinu za účelem společného úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, jazyka a kultury a rovněž za účelem vyjádření a ochrany zájmů svého společenství, které se historicky vytvořilo. **Zákon podrobně upravuje výkon těchto práv:** právo na sdružování příslušníků národnostní menšiny, právo účasti na řešení záležitostí týkajících se národnostní menšiny, právo na užívání jména a příjmení v jazyce národnostní menšiny, právo na vícejazyčné názvy a označení, právo na užívání jazyka národnostní menšiny v úředním styku a před soudy, právo na užívání jazyka národnostní menšiny ve věcech volebních, právo na vzdělávání v jazyce národnostní menšiny, právo na rozvoj kultury příslušníků národnostních menšin, právo na rozšiřování a přijímání informací v jazyce národnostní menšiny.⁸⁴

3.7 Trestné činy a přestupky v souvislosti s problematikou menšin

Rasově a etnicky motivované trestné činy

„Na rozdíl od předchozích skupin trestných činů, které jsou podle společného objektu zařazeny do jednotlivých hlav trestního zákona (viz. Názvy podkapitol), pro rasově nebo etnicky motivované trestné činy nemá trestní zákoník samostatnou

---

⁸⁴ BUDILOVÁ, Bc. Lenka a Mgr. Tomáš HIRT. *Policista v multikulturním prostředí: informační manuál Policie ČR*. Praha 2008. Praha: Člověk v tísni, 2008. VARIANTY. ISBN 80-903510-1-8.

kapitolu. Vedle trestných činů proti lidskosti, jichž se lze dopustit jednáním rasově či etnicky motivovaným, obsahuje trestní zákoník několik skutkových podstat, kdy rasová či etnická nesnášenlivost je pojmovým znakem těchto trestných činů.

K uvedenému přehledu rasově a etnicky motivovaných trestných činů a přestupků je nutné samozřejmě uvést, že nejde jen o tyto tři vyjmenované činy, ale je více skutků, kde je vyšší trestní sazba, pokud jsou směřovány vůči oběti na základě rasy (např. vražda, ublížení na zdraví, vydírání, zneužití informací).⁸⁵ **Aktualizovaný přehled v dané oblasti poskytuje MV ČR na internetových stránkách - Výroční zprávy o extremismu a koncepcí boje proti extremismu⁸⁶**

Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci (§ 352)⁸⁷

„Rasově či etnicky motivované násilí či vyhrožování smrtí, ublížení na zdraví nebo způsobení škody velkého rozsahu je kvalifikovanou skutkovou podstatou trestného činu násilí vedeného proti skupině obyvatel nebo proti jednotlivci.

Jako okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby figuruje rasová či etnická nesnášenlivost u řady dalších trestných činů. Například, jestliže někdo úmyslně usmrtí jiného pro jeho skutečnou či domnělou rasu, etnickou příslušnost atd., bude potrestán ve vyšší trestní sazbě (možném časovém rozpětí trestu odnětí svobody 15 – 20 let nebo výjimečným trestem), než kdyby tato vražda rasově motivována nebyla.“⁸⁸

Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob (§ 355)⁸⁹

„Trestní zákoník oproti předešlé úpravě rozšiřuje okruh jednání, na které ustanovení o trestném činu hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny obyvatel dopadá. Vedle toho, že musí jít o hanobení veřejné, které směřuje proti některému národu, jeho jazyku, některé etnické skupině či rase není nyní trestné hanobení skupiny obyvatel pro jejich politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou bez vyznání. Skutková podstata je v několika ohledech rozšířena. Jednání není nyní omezeno jen na skupinu obyvatel, kteří mají na území České republiky trvalý pobyt. Podstatné je, že jde

⁸⁵ ČLOVĚK V TÍSNI. *Právo a terénní sociální práce*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.clovekvpravu.cz/trestni-pravo-aktualizovano-k-112012-452/trestni-pravo-hmotne-455/zvlastni-cast-jednotlive-trestne-ciny-459/rasove-a-etnicky-motivovane-trestne-ciny-710>>

⁸⁶ MV ČR, *Výroční zprávy o extremismu a koncepcí boje proti extremismu*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocnizpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>>

⁸⁷ ČESKO. TRESTNÍ ZÁKONÍK ve znění pozdějších předpisů. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/trestni-zakonik/cast2h10d5.aspx>>

⁸⁸ ČLOVĚK V TÍSNI. *Právo a terénní sociální práce*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.clovekvpravu.cz/trestni-pravo-aktualizovano-k-112012-452/trestni-pravo-hmotne-455/zvlastni-cast-jednotlive-trestne-ciny-459/rasove-a-etnicky-motivovane-trestne-ciny-710>>

⁸⁹ ČESKO. TRESTNÍ ZÁKONÍK ve znění pozdějších předpisů. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/trestni-zakonik/cast2h10d5.aspx>>

o skupinu obyvatel bez ohledu na trvalý pobyt či státní občanství jednotlivých osob. Nově je též postihováno jednání, které směřuje proti rase, příslušnosti k etnické skupině či národnosti dané skupiny osob, a to už skutečné či domnělé.⁹⁰

Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod (§ 356)⁹¹

„Tento trestný čin v podstatě kopíruje předcházející úpravu a spočívá ve veřejném podněcování k nenávisti vůči určitému národu, rase, etnické skupině, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob. Stejně tak je trestné omezování práv a svobod výše uvedených skupin osob.“⁹²

Přestupky dle zákona o přestupcích 200/1990 Sb.

K problematice národnostních menšin se vztahuje ZÁKON České národní rady ze dne 17. května 1990 ve znění pozdějších předpisů o přestupcích.⁹³ K problematice se vztahují dvě ustanovení s přestupku proti občanskému soužití dle § 49/1

1. a to písm. d) *omezuje nebo znemožňuje příslušníku národnostní menšiny výkon práv příslušníků národnostních menšin,*
2. a písm. e) *působí jinému újmu pro jeho příslušnost k národnostní menšině nebo pro jeho etnický původ, pro jeho rasu, barvu pleti, pohlaví, sexuální orientaci, jazyk, víru nebo náboženství, pro jeho politické nebo jiné smýšlení, členství nebo činnost v politických stranách nebo politických hnutích, odborových organizacích nebo jiných sdruženích, pro jeho sociální původ, majetek, rod, zdravotní stav anebo pro jeho stav manželský nebo rodinný.*

---

⁹⁰ ČLOVĚK V TÍSNI. *Právo a terénní sociální práce*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.clovekvpravu.cz/trestni-pravo-aktualizovano-k-112012-452/trestni-pravo-hmotne-455/zvlastni-cast-jednotlive-trestne-ciny-459/rasove-a-etnicky-motivovane-trestne-ciny-710>>

⁹¹ ČESKO. TRESTNÍ ZÁKONNÍK ve znění pozdějších předpisů. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/trestni-zakonik/cast2h10d5.aspx>>

⁹² ČLOVĚK V TÍSNI. *Právo a terénní sociální práce*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.clovekvpravu.cz/trestni-pravo-aktualizovano-k-112012-452/trestni-pravo-hmotne-455/zvlastni-cast-jednotlive-trestne-ciny-459/rasove-a-etnicky-motivovane-trestne-ciny-710>>

⁹³ Portál veřejné zprávy. Zákon o přestupcích č. 200/1990 Sb. ve znění pozdějších předpisů. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://portal.gov.cz/>>

4 NÁRODNOSTNÍ MENŠINY V DĚČÍNĚ 2014/2015

Tato část bakalářské práce podrobně zpracovává informace k současnému stavu národnostních menšin v Děčíně z pohledu pramenných písemných materiálů a studií odborníků na problematiku, dále je zvýrazněn vývoj vztahů mezi majoritou a národnostními menšinami v Děčíně v roce 2014/2015 s ohledem i na možný negativní vývoj a tím také cíleně na hledání prevence.

4.1 Písemné a analytické podklady a informace k porozumění současné situaci

- **GAC spol. s r. o. Děčín - Situační analýzy v lokalitách vybraných v roce 2011**

Prvním základním (výchozím) písemným pramenem je studie společnosti GAC spol. s r. o.⁹⁴ nazvaná **Děčín - Situační analýzy v lokalitách vybraných v roce 2011**, kdy „tato studie je výsledkem projektu, který sledoval dva hlavní cíle, kterými bylo jednak zmapování výchozí situace obyvatel žijících v sociálně vyloučených lokalitách v Děčíně, jednak posouzení efektivity využívaných integračních opatření. Dílčí cíle studie pak představuje zejména identifikaci sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených lokalit na území města/obce, popsání těchto lokalit, mechanismů sociálního vyloučení v kontextu města, rizik se sociálním vyloučením spojených, dosud realizovaných integračních opatření a popsání jejich dopadů na životy sociálně vyloučených. **Vymezené cíle tak sledovaly tři linie vnímání výzkumného problému: (1) situaci obyvatel sociálně vyloučených lokalit a procesy jejich vylučování; (2) existenci politik, nástrojů, projektů mířících k inkluzi nebo podpoře obyvatel lokalit a (3) potenciál a bariéry lokálních aktérů pro inkluzi obyvatel sociálně vyloučených lokalit.**“⁹⁵

- **Charitní sdružení Děčín – Právo být jiný (2008)**

„Druhým zdrojem informací je **projekt Právo být jiný**⁹⁶, který informoval veřejnost a cílové skupiny o problematice diskriminace Romů v Děčíně i o možnostech jejího potírání a kromě toho chce zvýšit prostřednictvím vzdělávání a specifické podpory (metodické, lobbovací, propagační, aj.) antidiskriminační kapacitu zdejších společenských institucí. Projekt "Právo být jiný" byl realizován v období od února 2007

⁹⁴ GAC spol. s r. o. <http://www.gac.cz/cz/>

⁹⁵ GAC spol. s r. o. *Děčín - Situační analýzy v lokalitách vybraných v roce 2011* [online] [cit. 2015-01-01]. Praha, říjen 2011. Dostupné z WWW:< <http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/dokumenty-pro-lokalitu-decin>>.

⁹⁶ CHARITNÍ SDRUŽENÍ DĚČÍN. *Právo být jiný*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<www.chsd.cz, <http://www.chsd.cz/op/projekt-pravo-byt-jiny.html>>.

do 31. března 2008. **Celkovým cílem projektu bylo zvýšit citlivost děčínské veřejnosti vůči projevům diskriminace Romů a aktivizovat cílové skupiny projektů, tj. místní samosprávu, veřejnou správu, NNO a děčínské Romy při prevenci a řešení projevů diskriminace Romů.** V rámci projektů proběhlo pět workshopů, kterých se účastnili experti ze Společenství Romů na Moravě a z místních zástupců města Děčína, MÚ Česká Kamenice, ÚP Děčín, Okresního soudu v Děčíně, Městské policie a NNO. Společně se zamýšleli nad příčinami a dílčími aspekty diskriminace Romů, nad možnostmi řešení tohoto nežádoucího společenského jevu, a to především v oblasti prevence, tj. zaměstnanosti a vzdělávání Romů. **Z výstupu projektu vznikla publikace Příručka o problematice diskriminace Romů.** Děčínská občanská poradna získala během projektu know-how pro antidiskriminační poradenství, které bude podle předpokladu využito v dlouhodobé spolupráci některých místních sociálních organizací při ochraně lidských práv a svobod jejich klientů (ať již se jedná např. o Romy nebo o lidi se zdravotním aj. postižením).⁹⁷

- **Problémová analýza UK 2011**

Třetím pramenem je studie Krajského úřadu Ústeckého kraje **Problémová analýza UK 2011**, „která byla zpracována na základě požadavku a pokynů Ministerstva pro místní rozvoj s cílem poskytnout návrh cílů, resp. prioritních oblastí a priorit Ústeckého kraje pro financování ze strukturálních fondů v novém programovacím období. Materiál vychází z existujících koncepčních materiálů kraje, zejm. ze **Strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje na období 2006-2020** a **Programu rozvoje kraje na období 2008-2013**, a dále z **Analýzy socioekonomického rozvoje Ústeckého kraje se specifikací potřeb po roce 2013 z hlediska kohezní politiky**. Problémová analýza byla projednána v „Koordinačním výboru Ústeckého kraje Evropa 2014+“ dne 21. 12. 2011.“⁹⁸

- **Strategie města 2014 – 2020: 02. Strategická analýza vybraných rozvojových oblastí města a komplexní socioekonomická analýza**

Čtvrtým pramenem aktuálních informací je veřejná strategie města Děčína **Strategie města 2014 – 2020: 02. Strategická analýza vybraných rozvojových**

---

⁹⁷ CHARITNÍ SDRUŽENÍ DĚČÍN. *Právo být jiný*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<www.chsd.cz, <http://www.chsd.cz/op/projekt-pravo-byt-jiny.html>>.

⁹⁸ Krajský úřad Ústeckého kraje: *Problémová analýza UK 2011*[online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<www.kr-ustecky.cz>.

oblastí města a komplexní socioekonomická analýza⁹⁹ a také SWOT analýza Bezpečnost ve městě z webu Magistrátu města Děčína¹⁰⁰

- **Plán prevence kriminality na léta 2012 – 2016**

Pátým pramenem aktuálních informací k tématice je Plán prevence kriminality v Děčíně na léta 2014 – 2016,¹⁰¹ který uceleně zpracovává analýzu kriminality; přestupky spáchané na území statutárního města Děčín; vliv hazardu; analýzu střediska PMS Děčín; Socio-demografické údaje; oblast sociálního zabezpečení; problematiku zadluženosti; přehled subjektů zapojených do systému prevence; identifikaci problémů a rizik, návrhy řešení; krátkodobým plánem na období 2013-2014 a program na rok 2014 - Žádosti o státní účelovou dotaci.

- **Zpráva o činnosti Městské policie Děčín za rok 2014**

Šestým pramenem informací je aktuální **Zpráva o činnosti Městské policie Děčín za rok 2014¹⁰²**, která popisuje činnost a výsledky MP Děčín za rok 2014, k tématu obsahuje kapitolu o spolupráci s Policí ČR, tak také kapitolu věnovanou Prevenci kriminality, přednáškové činnosti, a projektům MP Děčín s popisem činnosti Asistentů prevence kriminality a činnosti Romského mentora v Děčíně.

- **Analýza současného stavu SVL a částečně vyloučených SVL v Děčíně v roce 2014/2015**

Sedmým pramenem informací je **Analýza současného stavu SVL a částečně vyloučených SVL v Děčíně v roce 2014/2015**, která vychází z podrobného popisu a rozboru lokalit v Děčíně získaného při osobním přímém monitoringu situace, tedy z místní a osobní znalosti vyplývající i z mé specializace v rámci PČR. V rámci svého služebního zařazení pracuji v současné době na pozici specialisty pro národnostní menšiny a specialisty pro romskou menšinu v Děčíně v týmu Krajského ředitelství Policie ČR Ústeckého kraje pro menšiny. Z tohoto pravidelného monitoringu vycházejí

---

⁹⁹ Statutární město Děčín. *Strategie města 2014 – 2020: 02. Strategická analýza vybraných rozvojových oblastí města a komplexní socioekonomická analýza.* [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW: <http://www.mmdecin.cz/dokumenty/cat_view/186-rozvoj-strategie-mesta>.

¹⁰⁰ Statutární město Děčín. *Strategie města 2014 – 2020: 02. Strategická analýza vybraných rozvojových oblastí města a komplexní socioekonomická analýza.* [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW: <www.mmdecin.cz/images/swot/SWOT_bezpecnost_ve_meste.xls>.

¹⁰¹ Statutární město Děčín. *Plán prevence kriminality na léta 2012 – 2016.* V písemné podobě. 64 str. rok vydání 2013. Statutární město Děčín provádí pravidelné aktualizace, plán prevence kriminality je materiálem, který bude každoročně komisí prevence kriminality města Děčína aktualizován.

¹⁰² Magistrát města Děčín. *Zpráva o činnosti Městské policie Děčín za rok 2014.* [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW: <http://www.mmdecin.cz/images/zm/2015/02/ZM_15_02_05_02_zprava_o_cinnosti_MP.pdf>.

i veřejně dostupné studie PČR k aktuální bezpečnostní situaci v oblasti menšin, které jsou zpracovány styčným důstojníkem pro menšiny v Ústeckém kraji při Krajském ředitelství PČR. V současné době se dále účastním v rámci specializovaného kurzu **Norské fondy 2009 - 2014 Projekt č. 6 – Zavádění policejních specialistů v oblasti policejní práce ve vztahu k minoritní skupině Romů v sociálně vyloučených lokalitách.**¹⁰³

4.2 Děčín – historický vývoj a současnost

Děčín – historický vývoj

„Okres Děčín je nejsevernějším okresem v Ústeckém kraji. Na jihozápadě sousedí s okresem Ústí nad Labem, jižně hraničí s okresem Litoměřice. Východní hranici okresu tvoří českolipský okres v Libereckém kraji. Severní hranice území je zároveň i hranicí státní se SRN a Polskem. Svou rozlohou 909 km² patří okres Děčín k větším okresům Ústeckého kraje a je na čtvrtém místě v pořadí dle velikosti okresů. Zaujímá 17 procent celkové rozlohy kraje. Děčín je statutární město, které se nachází v severozápadních Čechách, administrativně spadá pod Ústecký kraj. Ve 20. století prodělalo město a jeho okolí dvojitý úpadek. **První událostí negativně promítnutou do života města byla 2. světová válka a poválečný odsun většiny původních obyvatel do Německa s následným doosídlováním, přílivem velmi různorodého obyvatelstva pocházejícího z nejrůznějších míst (často nižších sociálních vrstev), včetně Romů ze Slovenska.** Tato okolnost podle znalců města má dodnes vliv na nižší sociální soudržnost, slabší identifikaci obyvatel s místem, všeobecný nezájem o věci veřejné. Druhou negativní okolností byly změny v ekonomice a hospodářské organizaci následující po roce 1989. Ty vedly k uzavření velkých podniků, privatizaci, reorganizacím a ztrátě práce pro dělníky. Strukturální nezaměstnanost vyšší 10 procent provází město více než 10 let. Většina výrobních oborů zde má velmi starou tradici (sklářství, plátenictví, papírenská výroba). Na textilní, kovozpracující a dřevařskou výrobu se zaměřily také první továrny na Děčínsku. S postupem industrializace a s technickým rozvojem se začaly uplatňovat další výrobní obory – strojírenství, chemie, elektrotechnika. Hospodářskému rozvoji také napomohl provoz železniční trati Praha-Podmokly-Drážďany a rozvoj lodní dopravy. Položení města v oblastech bývalých Sudet mělo zásadní důsledky na skladbu obyvatel ve 20. století. Po

¹⁰³ PČR. *Norské fondy 2009 – 2014. Zavádění policejních specialistů v oblasti policejní práce ve vztahu k minoritní skupině Romů v sociálně vyloučených lokalitách.* [online] [cit. 2015-02-15]. Dostupné z WWW:<<http://www.policie.cz/clanek/kancelar-projektu-a-evropskych-fondu-norske-fondy-2009-2014.aspx?q=Y2hudW09Nw%3D%3D>>.

Mnichovské dohodě došlo k opuštění místa Čechy, po skončení druhé světové války v důsledku odsunu Němců došlo ke ztrátě tradic. **Do města a okolí přišlo mnoho nových obyvatel z různých částí Československa.**

Podle údajů dostupných v archivu, zatímco ještě v roce 1930 byl podíl Čechů pouze 16,6 procenta v Děčíně a Podmoklech, po roce 1939 se počet Čechů dokonce blížil nule, v září 1945 už měli Češi ve městě početní převahu (16 tisíc Čechů a 13,5 tisíce Němců). Děčín, Podmokly a Staré město měly na konci r. 1945 celkem cca 35 tisíc obyvatel. Docházelo ke konfiskaci a likvidaci řady podniků a živností, znárodnování průmyslu a bank, později kolektivizaci zemědělství. Současná městská aglomerace vznikla postupnou integrací sedmačtyřiceti obcí a osad. V roce 1947 bylo zpětně potvrzeno (formálně leden 1948) rozhodnutí o sloučení Děčína, Podmokel a Starého Města s novým úředním názvem pro aglomeraci se stal Děčín. Od roku 1950 až do roku 1981 se postupně přidávaly další obce.¹⁰⁴

Děčín – současný stav

„Nejaktuálnější informace o městě Děčíně lze nalézt ve zpracované studii **Strategie města 2014 – 2020: 02. Strategická analýza vybraných rozvojových oblastí města a komplexní socioekonomická analýza**¹⁰⁵

- Rozlohou 118 km² je Děčín šestým největším městem v ČR (po Praze 496 km², Brnu 230 km², Ostravě 214 km², Ralsku 170 km² a Plzni 138 km²). Rozlohu města ale z 60,1 % tvoří lesní půda.
- Počtem obyvatel 50 289 je Děčín dvacátým největším městem v ČR. (Teplice s 50 330 obyvateli – 19. město, Chomutov s 49 187 obyvateli – 23. město).
- Velký počet obyvatel vystěhovaných nebo odstěhovaných během roku – na 1000 obyvatel shodně 20,9, průměr ČR přistěhovaných 2,9 a odstěhovaných 1,9, průměr Ústeckého kraje 8,1 přistěhovaných a 8,8 odstěhovaných.
- Změny počtu obyvatel v Děčíně nejvíce ovlivňuje migrace, ročně obvykle cca. 1000 lidí se do Děčína odstěhuje i vystěhuje. Čísla jsou podobná od 70. let. V letech 2008-2012 ale více lidí z Děčína odcházelo v součtu 1322 osob, z pohledu sledování matriky rekordní byl rok 2010, kdy z Děčína odešlo 1504

¹⁰⁴ GAC spol. s r. o. *Děčín - Situační analýzy v lokalitách vybraných v roce 2011* [online] [cit. 2015-01-01]. Praha, říjen 2011 Dostupné z WWW: <<http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/dokumenty-pro-lokalitu-decin>>.

¹⁰⁵ Statutární město Děčín. *Strategie města 2014 – 2020: 02. Strategická analýza vybraných rozvojových oblastí města a komplexní socioekonomická analýza*. [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW: <http://www.mmdecin.cz/dokumenty/cat_view/186-rozvoj-strategie-mesta>.

lidí (přišlo 877 osob), naopak v roce 2007 do města přišlo podobně rekordních 1473 osob (odešlo 1182 osob).¹⁰⁶

4.3 Přehled národnostního rozložení obyvatelstva v Děčíně

- Statistika ČSÚ 2001 k národnostnímu složení obyvatelstva v Děčíně

Obyvatelstvo celkem		52506
z toho národnost	česká	49412
	moravská	54
	slezská	2
	slovenská	912
	romská	197
	polská	161
	německá	241
	ukrajinská	94
	vietnamská	479

Zdroj ČSÚ¹⁰⁷

- Statistika města Děčína k národnostnímu složení obyvatelstva v Děčíně v roce 2014

„V Děčíně žijí hlavně Češi - 95 % obyvatel. Podle statistik jsou nejdůležitějšími národnostní menšinami Slováci - 1,5 % a Vietnamci - 1%. Romů hrdých na svou národnost bylo v Děčíně uvedeno pouze 35. Obvykle se ale hlásí k české a slovenské národnosti. Tato statistika je uvedena ve studii **Strategie města 2014 – 2020: 02. Strategická analýza vybraných rozvojových oblastí města a komplexní socioekonomická analýza**¹⁰⁸

¹⁰⁶ Statutární město Děčín. *Strategie města 2014 – 2020: 02. Strategická analýza vybraných rozvojových oblastí města a komplexní socioekonomická analýza*. [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW:<http://www.mmdecin.cz/dokumenty/cat_view/186-rozvoj-strategie-mesta>.

¹⁰⁷ ČSÚ. *Sčítání lidu, domů a bytů 2001*. Název obce: Děčín, Kód obce: 562335, NUTS 4: CZ0421 [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW:<<http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/obce/562335?OpenDocument>>.

¹⁰⁸ Statutární město Děčín. *Strategie města 2014 – 2020: 02. Strategická analýza vybraných rozvojových oblastí města a komplexní socioekonomická analýza*. [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW:<http://www.mmdecin.cz/dokumenty/cat_view/186-rozvoj-strategie-mesta>.

- **Kvalifikovaný odhad dle GAC spol. s r. o. nazvaný Děčín - Situační analýzy v lokalitách vybraných v roce 2011**

„Dle kvalifikovaného odhadu společnosti GAC spol. s r. o. nazvaný Děčín - Situační analýzy v lokalitách vybraných v roce 2011 se v Děčíně odhaduje počet romských obyvatel mezi 2000 až 4000 (cca 4 – 8 procent), z nichž ne všichni žijí v sociálně vyloučených lokalitách.“¹⁰⁹

- **Kvalifikovaný odhad z pozice policejního specialisty roce 2015**

Při podrobném studiu v rámci mé specializace bylo zjištěno aktuálně v Děčíně v roce 2014/2015 mimo majoritní obyvatele české národnosti (94%), že zde žijí obyvatelé slovenského, romského, vietnamského, polského, ukrajinského, německého, makedonského, albánského, a rumunského původu. Ve statistikách ČSÚ není doposud zaznamenána národnost makedonská, albánská, rumunská – tato data vychází z přímé místní a osobní znalosti. Nejvýznamnější národnostní menšinu zde tvoří romská menšina, kdy nelze zjistit přesné číslo – kvalifikovaný odhad činí 4 - 6 % obyvatelstva. Při zpracování kvalifikovaného odhadu vycházím z dat společnosti GAC a dat uvedených ze statistiky obyvatel – ČSÚ nebo města Děčína.

- **Etnická struktura obyvatel dle studie Krajského úřadu Ústeckého kraje**
Problémová analýza UK 2011

Tato studie¹¹⁰ uvádí, „že významným specifikem Ústeckého kraje je etnická skladba obyvatelstva, která je v porovnání s homogenní strukturou České republiky poměrně pestrá. Ačkoliv tyto údaje nejsou zcela přesné, např. protože někteří příslušníci nejsou vůbec podchyceni (nelegální imigranti) či deklarují jinou národnost (příslušníci romské menšiny, příp. i jiných menšin), územní srovnání poskytuje poměrně věrohodné údaje o etnické skladbě obyvatel. **V Ústeckém kraji jsou zastoupené zejména ty menšiny, které nemají dlouhodobou vazbu k regionu, kde žijí, vyznačují se nízkou vzdělanostní úrovní, nízkým sociálním statusem a zhoršeným uplatněním na trhu práce, vysokou mírou nezaměstnanosti atd. (např. romská, ruská či ukrajinská menšina) nebo se naopak jedná o bohaté podnikatele v oblasti obchodu, realitního trhu apod. (např. opět ruská, částečně i vietnamská menšina).** Často se navíc jedná

¹⁰⁹ GAC spol. s r. o. *Děčín - Situační analýzy v lokalitách vybraných v roce 2011* [online] [cit. 2015-01-01]. Praha, říjen 2011 Dostupné z WWW:< <http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/dokumenty-pro-lokalitu-decin>>.

¹¹⁰ Krajský úřad Ústeckého kraje: *Problémová analýza UK 2011* [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<www.kr-ustecky.cz>.

o pololegální či nelegální imigranty. Počet cizinců se v kraji od roku 2000 do roku 2008 plynule zvyšoval až na necelých 35,5 tis., v následujících letech ale výrazně poklesl až na 30,2 tisíce (k 30. 9. 2011). Podíl cizinců v kraji je tak 3,6 %. Více než čtvrtina cizinců pochází z Vietnamu, přes pětinu z Ukrajiny, v ústeckém kraji žije rovněž výrazná skupina obyvatel s německou národností. Etnická skladba obyvatel, zvláště pak vysoké zastoupení romského etnika přispívá (zejména na lokální úrovni ve městech či jejich čtvrtích) k eskalaci sociálního napětí, kriminality a dalších sociálně-patologických jevů. **Podle kvalifikovaných odhadů žije v Ústeckém kraji 60 tis. Romů, z toho 22 tis. z nich žije v sociálně vyloučených lokalitách.**

Některá města v regionu jsou častým cílem akcí skupin hlásajících rasovou či etnickou nesnášenlivost. V roce 2011 eskalovaly tyto problémy ve Šluknovském výběžku, kde musely být v rámci zvýšení bezpečnosti obyvatel nasazeny policejní složky. Šluknovský výběžek ale zdaleka není jedinou lokalitou, ve které se tyto problémy vyskytují, napjatá situace může eskalovat i na jiných místech kraje a do budoucna je nutno s případnými dalšími problémy počítat, zejména pokud bude dál pokračovat lokální koncentrace sociálně slabšího obyvatelstva. Nadprůměrně v rámci ČR jsou vedle Romů zastoupené také menšiny ruská, ukrajinská, vietnamská, slovenská či německá. Každá z těchto menšin se vyznačuje jinou kulturou, ekonomickým statutem i měrou asimilace či integrace do většinové společnosti.¹¹¹

- **Jaký je skutečný stav romské menšiny v Děčíně?**

Při studiu pramenů k etnické skladbě obyvatel narazíme na informační bariéru, žádný z pramenů použitý ke zjištění skutečné a ověřitelné etnické skladby obyvatel Děčína nepracuje s reálnými čísly, ale odhady, dle sčítání lidu v roce 2001 by byl počet Romů v Děčíně pouze 197. Toto číslo je v hrubém nepoměru ke skutečnému stavu romské menšiny v Děčíně, kdy studie GAC jako nejpřesnější pramen uvádí odhad mezi 4000 – 8000 obyvatel romského původu, tito obyvatelé se ale ve sčítání lidu v roce 2011 k romské národnosti nehlásili. Z těchto čísel tedy vyplývají velmi znepokojující otázky: **Jaký je skutečný stav etnického složení obyvatelstva Děčína? Je důvodem k nepřihlášení se k romské národnosti obava ze zneužití dat nebo prostě obava hlásit se veřejně k romské národnosti?**

---

¹¹¹ Krajský úřad Ústeckého kraje: *Problemová analýza UK_2011*[online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<www.kr-ustecky.cz>.

4.4 Analýza současného stavu SVL a částečně vyloučených SVL v roce 2014/2015

- **Existují v Děčíně úplně vyloučené SVL?**
- **Jak se změnil stav SVL a částečně vyloučených SVL od roku 2011 do roku 2015 v Děčíně?**
- **Jaké konkrétní problémy a podmínky panují v jednotlivých SVL lokalitách?**
- **Přímá spolupráce Policie ČR, Městské policie Děčín a dalších preventivních pracovníků v Děčíně na zvýšení bezpečnosti a důslednému snižování napětí**
- **SWOT analýzy k bezpečnosti ve městě Děčíně a k situaci národnostních menšin**

1. Existují v Děčíně úplně vyloučené SVL?

„Radní, oslovené úřednice i další aktéři tvrdí, že ve městě nejsou typické velké sociálně vyloučené lokality (jako např. mostecký Chanov či ústecké Předlice) ghetta, ale více oblastí, které mají blízko k sociálnímu vyloučení s koncentrací dlouhodobé nezaměstnanosti, zadluženosti a závislosti na sociální pomoci (dávky v hmotné nouzi). **Označení sociálně vyloučená lokalita je místními aktéry vnímáno jako nevhodné, protože místa, která jsou za ni označována (z důvodů charakteristik obyvatel) leží v centru města v bezprostřední blízkosti ostatních občanů města.** Navíc problémy se nutně nevyskytují v místě bydliště, ale v místech, kde se vyloučení lidé scházejí (nákupní střediska, místa setkávání). **Občanská vybavenost tzv. vyloučených lokalit je podle našich informátorů relativně dobrá a například v Boleticích žijí ve stejných domech různé skupiny obyvatel.** Horší vyloučené lokality a chudoba se pak nachází spíše v některých obcích mimo město Děčín (konkrétně Františkov nad Ploučnicí, Verneřice).

V přístupu místních aktérů se objevuje etnizace sociálního vyloučení – nahlížení sociální problematiky automaticky jako problematiky etnické. Jedna pracovní skupina při výzkumu potřeb uživatelů sociálních služeb (2009)¹¹² diskutovala otázku „menšinových etnik“ – v Děčíně jde především o Romy (v menší míře Vietnamce). Samotná skupina ovšem konstatovala, že témata této skupiny se prolínají s diskusí skupiny, rodiny s problémy“ („sociálně slabé rodiny, neúplné rodiny a rodiny, kde

---

¹¹² CHARITNÍ SDRUŽENÍ DĚČÍN. *Právo být jiný*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<www.chsd.cz, <http://www.chsd.cz/op/projekt-pravo-byt-jiny.html>>.

dochází k domácímu násilí“). Práce ve skupině se účastnili zástupci poskytovatelů sociálních služeb a organizací věnujících se daným cílovým skupinám, rovněž i uživatelé těchto služeb, resp. členové cílových skupin. Konstatovány byly problémy - nízký zájem o vzdělání, nezaměstnanost, diskriminace a přístup majority, nedostatečná kapacita školek. Zmíněn byl rovněž „nedostatek objektivních informací o situaci Romů.“ U nedostatku informací nejsou navrhována žádná opatření, která by mohla situaci změnit s tím, že podle místních aktérů zákon neumožňuje vést data o etnicitě a výzkumy založené na odhadech či dokonce dojmech nejsou shledávány jako dostatečné. Závěrem je údajná nemožnost plánovat adekvátní nápravná opatření a posuzovat jejich efektivnost. Toto patové tvrzení však opomíjí skutečnost, že existuje řada nástrojů sociální práce, které si se situací umí poradit bez ohledu na etnickou příslušnost klientů nebo to, že diskriminační chování na základě rozpoznané etnicity je možné postihovat.¹¹³

Ze studie GAC Děčín - Situační analýzy v lokalitách vybraných v roce 2011 vyplývá, že Děčín nemá samostatně územně vymezené sociálně vyloučené lokality obydlené převážně Romy nebo sociálně vyloučenými obyvateli, ale spíše je v Děčíně problém, že čtvrti zde jsou vždy smíšené (bydlí zde občané české, romské a ostatní národnosti společně) a problémy jsou vymezeny v jednotlivých konkrétních domech nebo ulicích, nebo v rozmezí několika ulic. Děčín nelze tedy charakterizovat jako město, které má výslovně izolované vyloučené sociální lokality. Mimo koncentraci osob romské národnosti není podložena charakteristika sociálně vyloučených lokalit.

Toto vzájemné soužití vyvolává v Děčíně stále mimořádné napětí a tlak a v důsledku zde přetrvává stále nebezpečí ohrožení veřejného pořádku a to ve formě verbálních a fyzických střetů a také možností neadekvátních vzájemných reakcí obyvatel na tzv. sociálně nepřizpůsobivé (do tohoto ne odborného¹¹⁴ a "lidového" a "hanlivého" termínu jsou zařazováni převážně automaticky bez ověření Romové a také i ta část českého obyvatelstva, která se spoléhá pouze na sociální dávky a nepracuje, nebo se práci vědomě vyhýbá).

---

¹¹³ GAC spol. s r. o. *Děčín - Situační analýzy v lokalitách vybraných v roce 2011* [online] [cit. 2015-01-01]. Praha, říjen 2011 Dostupné z WWW:< <http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/dokumenty-pro-lokalitu-decin>>.

¹¹⁴ Viz termín *Nepřizpůsobivý*. Otevřená společnost, o. p. s. *Teorie přizpůsobivosti*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z:<<http://www.teorie-prizpusobivosti.cz/index.php/proc-neprizpusobivi>>.

2. Jak se změnil stav SVL a částečně vyloučených SVL od roku 2011 do roku 2015 v Děčíně?

Aktuální stav SVL a částečně vyloučených SVL v roce 2011

„Ze studie GAC Děčín - Situační analýzy v lokalitách vybraných v roce 2011¹¹⁵ vyplývá, že v roce 2011 bylo v Děčíně, zmiňováno následujících 11 různě rozsáhlých lokalit, z nichž čtyři se objevily již v Mapě sociálně vyloučených romských lokalit z roku 2006 (MPSV 2006), další byly identifikovány ÚP ve spolupráci s Poradnou pro občanství, občanská a lidská práva pro účely projektu zaměřeného na tuto populaci. Dvě z těchto 11 lokalit již zanikly a v současnosti se hovoří hlavně o devíti sociálně vyloučených lokalitách. Z této studie i při uvádění SVL vychází i Plán prevence kriminality v Děčíně na léta 2014 – 2016¹¹⁶

Levý břeh řeky Labe:

- 1) **lokalita F** Podmokly – Děčín IV.
- 2) **lokalita G** ul. Teplická – Děčín VIII.
- 3) **lokalita I** Letná a sídliště Želenice – Děčín VI.
- 4) **lokalita B** ul. Krátká – Děčín VI.
- 5) **lokalita C** Chrochvice (bývalá základní škola) – Děčín VII.
- 6) **lokalita D** Rozbělesy - Děčín V.
- 7) **lokalita H** Horní Žleb – Děčín XI., Přípeř – Děčín XVI.

• Pravý břeh řeky Labe:

- 1) **lokalita E** Zelená 380/33, Staré Město – Děčín III.,
- 2) **lokalita A** sídliště Boletice nad Labem – Děčín XXXII.¹¹⁷

---

¹¹⁵ GAC spol. s r. o. *Děčín - Situační analýzy v lokalitách vybraných v roce 2011* [online] [cit. 2015-01-01]. Praha, říjen 2011 Dostupné z WWW:< <http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/dokumenty-pro-lokalitu-decin>>.

¹¹⁶ Statutární město Děčín. *Plán prevence kriminality na léta 2012 – 2016*. V písemné podobě. 64 str. rok vydání 2013. Statutární město Děčín provádí pravidelné aktualizace, plán prevence kriminality je materiálem, který bude každoročně komisí prevence kriminality města Děčína aktualizován.

¹¹⁷ GAC spol. s r. o. *Děčín - Situační analýzy v lokalitách vybraných v roce 2011* [online] [cit. 2015-01-01]. Praha, říjen 2011 Dostupné z WWW:< <http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/dokumenty-pro-lokalitu-decin>>.

Zdroj tabulka¹¹⁸

Aktuální stav SVL a částečně vyloučených SVL v roce 2014/2015

Od roku 2011 do roku 2015 došlo k dalším změnám ve vývoji města Děčína a k výraznému rozšíření SVL, data se výrazně liší v mnoha lokalitách od studie GAC z roku 2011 (je zde stále probíhající změna obyvatel), aktualizovaná data vychází z přímé osobní znalosti a monitoringu v rámci mé specializace v Policii ČR na vývoj národnostních menšin a jejich osídlení v Děčíně v roce 2014/2015:

Levý břeh řeky Labe:

1. centrum města na levém břehu řeky Labe - Děčín IV. – Podmokly
2. domy v osobním vlastnictví různých majitelů + ubytovna (Ubytovna Vojanova - Teplická, soukromé domy ul. Teplická a to ve směru z Děčína IV. do Děčín VIII. - Dolní Oldřichov)
3. objekt bývalé školy v Děčíně VII. – Chrochvice (ul. Vilsnická)
4. 5 domů v osobním vlastnictví různých majitelů v ul. Krátká, Děčín V. – Rozbělesy

¹¹⁸ Mapa GAC spol. s r. o. *Děčín - Situační analýzy v lokalitách vybraných v roce 2011* [online] [cit. 2015-01-01]. Praha, říjen 2011. Dostupné z WWW:< <http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/dokumenty-pro-lokalitu-decin>>.

5. panelové sídliště v Děčíně VI. – Letná (ul. U Tvrze a ul. Školní)
6. 2 domy v osobním vlastnictví různých majitelů v Děčíně – Rozbělesích (ul. Ústecká)
7. **Změna:** lokalita Horní Žleb – Děčín XI; Přípeř – Děčín XVI. již není součástí vyloučených lokalit (dům v majetku města Děčín o šesti bytových jednotkách je v roce 2015 v rekonstrukci)

- **Pravý břeh řeky Labe**

1. Centrum města na pravém břehu řeky Labe v Děčíně I. – domy ve vlastnictví soukromých osob a firem (dům ul. Řetězová a dům na Masarykově náměstí).
2. Panelové domy ve vlastnictví soukromé firmy v Děčíně II. (Kamenická ul.)
3. Panelové domy v Děčíně III. - Staré Město ve vlastnictví soukromé firmy (ul. Rakovnická, 8 vchodů)
4. Panelový dům – bývalá ubytovna v Děčíně III. - Staré Město (ul. Zelená)
5. Panelové domy různých majitelů v Děčíně XXXII. Boletice nad Labem (ul. Májová, ul. Čsl. Partyzánů, ul. V Sídlíšti, ul. Spojenců)

3. Jaké konkrétní problémy a podmínky panují v jednotlivých SVL lokalitách?

Zdrojem konkrétních dat, která jsou ve zprávě uvedena v podrobném popisu jednotlivých lokalit, vycházejí z veřejně dostupných dat – Analýzy GAC k SVL v Děčíně, z přímého pozorování, dotazování občanů v SVL, terénního výzkumu, monitoringu, osobní a místní znalosti, ze serveru romea.cz, a serveru decinskydenik.cz i dalších regionálních periodik. Data nejsou směřována ke konkrétním osobním vlastníkům nebo firemním vlastníkům. (Uvedená data byla částečně anonymizována a tam, kde se liší od zprávy GAC, bude uvedeno přímé pozorování).

Levý břeh řeky Labe:

Centrum města na levém břehu řeky Labe - Děčín IV. – Podmokly

Jako první monitorovanou lokalitu uvádím lokalitu Děčína IV. – Podmokly, tato lokalita je centrem života města na levém břehu řeky Labe. Děčín IV. – Podmokly je rozmanitým centrem, je pomyslně největší sít' obchodních center, specializovaných prodejen, bazarů, zastaváren a koncentrováno nemalé množství zábavních podniků s nepřetržitým provozem.

Bezpečnost v Děčíně IV.

Z hlediska bezpečnosti je tato lokalita i v denní i noční době častým cílem krádeží různého stupně (násilná přepadení, drobné krádeže v obchodech a obchodních centrech, vloupání do vozidel), v nočních hodinách i trestných činů a přestupkového jednání s násilným zaměřením (často mezi lidmi pod vlivem alkoholu nebo drogově závislých), viz index kriminality¹¹⁹. Trvalým ohrožením veřejného pořádku jsou ale také náhodné slovní spory, rvačky a pravidelné rušení nočního klidu u problémových restaurací, barů a hospod v Děčíně IV., zvláště pak u diskoklubu Sportka v Děčíně IV., kde dochází opakovaně ke konfliktům osob v podnapilém stavu nebo pod vlivem dalších návykových látek (opakovaně mezi Romy nebo vůči Čechům). Na základě přímých rozhovorů, místní starousedlíci považují tuto lokalitu za nejhorší v celém Děčíně IV. Konflikty se pravidelně opakují i u jiných barů a heren umístěných ve středu Děčína IV, lokalita je velmi riziková a Policie ČR a Městská policie Děčín zde pravidelně zasahuje a řeší spory osob v podnapilém stavu nebo osob pod vlivem drog (např. Herna Drak + Divišova ul., Sportka, Las Vegas, U Prince, Břežňáčka a další noční podniky).

Z těchto důvodů je zde trvale a účinně zvýšena přítomnost Policie ČR a Městské policie Děčín, včetně nepřetržitého kamerového dohledu Městské policie Děčín. Děčín IV. je sídlem místního oddělení Policie ČR v Tržní ul. a Městské policie Děčín v ul. Na Valech, dostupnost zásahu je z hlediska bezpečnosti okamžitá.

Pohyb osob a osídlení romskou národnostní menšinou

I vzhledem k těmto podmínkám je celý střed města od hlavního vlakového nádraží až po hlavní autobusové nádraží v Děčíně centrem pro scházení se značného počtu Romů (minimální množství zde jich přímo bydlí) a to ve zvýšeném množství i v dopoledních i nočních hodinách. Nejvíce je scházení vidět jak na náměstí naproti hlavnímu vlakovému nádraží v Děčíně, tak i v parcích, restauracích, u bufetů před OD Koral, a také před bývalým hotelem Grand. I další větší park u autobusového nádraží DPMD a.s. je znám koncentrací osob romského původu, mimo Romy se zde schází větší množství sociálně vyloučených osob a také bezdomovců.

---

¹¹⁹ Otevřená společnost o.p.s. *DATA O TRESTNÉ ČINNOSTI*. [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW:<<http://www.mapakriminality.cz/>> a Policie ČR: *Statistické přehledy kriminality za rok 2015* [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW:< <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2015.aspx/>>

Střed města je obydlen Romy, většinou z řad starousedlíků, nejsou zaznamenány žádné dlouhodobé opakující se stížnosti, spíše se jedná o aktuální události. Tito Romové bydlí bez větších problémů v lokalitě již několik generací, soužití není s majoritou v žádném ohledu narušeno. Není zde žádný obytný dům vedený jako ubytovna pro Romy nebo pro sociálně slabé osoby a rodiny, romské rodiny bydlí dlouhodobě pohromadě v nájemních domech a to v bytech v pronájmu soukromých vlastníků, nebo v družstevních bytech. Kvalifikovaný odhad v Děčíně IV. osídlení Romové (20%) a Češi (80 %). Většina Romů, kteří do centra pravidelně jezdí, bydlí v jiných čtvrtích Děčína.

Domy v osobním vlastnictví různých majitelů + ubytovna

Druhou monitorovanou lokalitou je lokalita v okruhu domů na ul. Teplická a to ve směru z Děčína IV. přes Děčín VIII. - Dolní Oldřichov do Děčína IX. - Bynov. V jednotlivých domech na této ulici žije více romských rodin v pronajatých a často výrazně poničených bytech v domech ve starší neopravené zástavbě. Situace je zde nadále sledována, nyní se týká nejméně pěti domů osídlenými převážně Romy – kvalifikovaný odhad osídlení Romové (70%) a Češi (30 %). Právě do těchto domů byly v minulosti (rok 2012, 2013, 2014) zaznamenány příchody příbuzných Romů ze Spišské Nové Vsi na Slovensku (zjištěno přímým dotazováním obyvatel v místě), někteří zde zůstali na návštěvě, někteří z důvodu hledání práce, ale po zjištění skutečného stavu a vysoké nezaměstnanosti v Děčíně odjeli zpět na Slovensko a to vzhledem k malé osobní vzdělanosti.

V současné době zde bydlí cca 50 osob romského původu, situace v pronájmech domů mění dle nabídky a poptávky. Domy jsou zde všechny v majetku soukromých osob.

V lokalitě se dále nachází soukromá ubytovna, kdy studie GAC k této ubytovně uvádí: „Soukromá ubytovna v Teplické ulici má na webových stránkách i na fasádě umístěn nápis „nejlevnější ubytování v Děčíně,“ přesto nabízí poměrně drahé ubytování – asi 2800 Kč za lůžko za jeden měsíc (stav v roce 2011, nevýhodné zejména u rodin, protože děti platí stejně a hygienické zařízení společné). Ubytování obyvatelé nepocházejí z Děčína, ale přichází z jiných měst. Ubytovně neslouží zdaleka jen sociálně vyloučeným občanům ČR, naopak v současnosti spíše obývána cizinci (Ukrajinci, Vietnamci). Ubytovna je ochotna přihlásit obyvatele k trvalému bydlení, aby měli nárok na získání příspěvku na bydlení. Z ubytovny pak míří obyvatelé do

nájemních bytů, často v ulici Krátká, kde se v některých domech neplatí kauce (na úkor vyšších nájmů).¹²⁰

Objekt bývalé školy v Děčíně VII. – Chrochvice (ul. Vilsnická č. p. 65/143)

Třetí monitorovanou lokalitou je objekt bývalé školy v Děčíně VII. - Chrochvice na ul. Vilsnická č. p. 65/143, jedná se o ubytovací objekt v městské správě města Děčína s pevnými pravidly placení a dohledu pod správou města. Většina obyvatel jsou Romové, bydlí zde i sociálně slabí Češi, a dále invalidé s nízkými příjmy. Převážná většina obyvatel jsou lidé z velmi slabých sociálních vrstev a většinou i bez pracovního uplatnění – dle kvalifikovaného odhadu Romové (70%) a Češi (30 %). Dům je umístěn mimo hlavní zástavbu, vzhledem k minulému účelu stavby je snížena možnost hluku na okolí, uvnitř jsou řešeny jen občasné spory v rodinách, nebo mezi sousedy. Obyvatelé jsou většinou stálí, posun nájemníků k lepšímu z těchto bytů jsou ztíženy jejich špatnou sociální situací. Lidé v okolních domech vnímají situaci okolo školy jako stabilizovanou, obávají se drobných majetkových přestupků a rušení nočního klidu. Vzhledem k městské správě jsou obyvatelé ve většině přímo původem z Děčína, jedná se o kvalitní městské zařízení s přímou správou a domovníkem v místě, situace je stabilizována dlouhodobě.

Domy v osobním vlastnictví různých majitelů v ul. Krátká, Děčín V. – Rozbělesy

Čtvrtou monitorovanou lokalitou je lokalita v ul. Krátká, Děčín V. – Rozbělesy, jedná o 5 domů, každý dům má jiného soukromého vlastníka, obyvatelé jsou převážně Romové (80%) a Češi (20 %) se slabších sociálních vrstev, lokalita je oddělena od okolních domů, není umístěna přímo mezi rodinnými domy, tvoří tak uzavřenou oblast (dříve se používal místní název malý Chánov).

Obyvatelé jsou většinou stálí, posun nájemníků k lepšímu z těchto bytů je velmi ztížený jejich špatnou sociální situací. Tato lokalita je dlouhodobě zařazena mezi sociálně vyloučené lokality, žijí zde romští i čeští obyvatelé, kteří jsou dlouhodobě sociálně vyloučení. Často je zde i poslední možnost ubytování pro osoby s kriminální minulostí.

Rizikovost v této lokalitě je velká, každý jednotlivý dům v lokalitě vlastní jiný majitel a kompletní vlastnická struktura je v případě vlastnictví domů v této vysoce rizikové lokalitě velmi pohyblivá. Tato lokalita je nejrizikovější (i v rámci uzavřenosti

---

¹²⁰ GAC spol. s r. o. Děčín - Situační analýzy v lokalitách vybraných v roce 2011 [online] [cit. 2015-01-01]. Praha, říjen 2011 Dostupné z WWW:< <http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/dokumenty-pro-lokalitu-decin>>.

romské komunity) na levém břehu řeky Labe v Děčíně, často se zde opakují intenzivní rodinné verbální i fyzické dlouhodobé konflikty a rušení nočního klidu.

Jednotlivé domy a byty se v roce 2015 opravují, ale záleží na vlastníku objektu, zda má zájem věci zlepšovat – nyní v mnoha domech v ul. Krátká jsou nefunkční schránky na poštu, rozbitá okna a dveře (vstupní i chodbové), prostory v domech i v okolí domů slouží často k odhazování domovního odpadu. **Lokalita je tak pod přímým bezpečnostním dohledem a je vnímaná jako vysoce riziková.**

Panelové sídliště v Děčíně VI. – Letná (ul. U Tvrze a ul. Školní) a okolí

Pátou monitorovanou lokalitou se statusem sociálního vyloučení je lokalita v Děčíně VI. - Letná a je tvořena ul. U Tvrze a ul. Školní, je smíšená, vyznačuje se tím, že byty v nich nebo i celé panelové domy vlastní různé firmy a tím se mění přístup majitelů k zabydlení domů. Kvalifikovaný odhad osídlení je Romové (30%) a Češi (70%). Rizikové domy vlastní často soukromé společnosti vlastníci různé domy v Ústeckém kraji v sociálně vyloučených lokalitách a tak dochází k přesunu rizikové skupiny obyvatel mezi lokalitami, převážně Romů z jiných částí Ústeckého kraje (Most, Ústí nad Labem - Předlice, Mojžíř, sídliště Janov, v rámci Děčína z Boletic nad Labem).

„Vztahy mezi původními obyvateli sídliště (včetně „střední třídy“ Romů) a nově příchozími chudšími Romy jsou napjaté, protože místní nebyli zvyklí na místě potkávat v podstatě žádné Romy. Lokalita je plně občansky vybavená, dobře dopravně dostupná (méně než 10 minut autobusem do centra Podmokly, cca 2 km), nenachází se v ní větší herny, jen několik barů s výherními automaty. Spádovou základní školou je ZŠ Školní.“¹²¹

Poměrně vysoce rizikovou lokalitou (z hlediska veřejného pořádku a bezpečnosti) je v Děčíně VI. dům na ul. Poděbradská, který vlastní dva soukromí majitelé, zde došlo k obsazení poloviny domu (na základě nájemní smlouvy) romsko-českou rodinou a to na základě smlouvy pouze s jedním majitelem bez dohody s druhým.

Tato rodina řeší neustále vzájemné spory s druhým spolujednatel poloviny domu ohledně pravidelného a opakovaného rušení nočního i denního klidu, majetkových přestupků i přestupků proti občanskému soužití, došlo i k trestným činům. Okolím domu a sousedy je tento dům vnímám jako velmi rušivý, spory se zde pravidelně opakují a jsou opakovaně napadáni i sousedé. Lokalita je sice tvořena jen

¹²¹ GAC spol. s r. o. *Děčín - Situační analýzy v lokalitách vybraných v roce 2011* [online] [cit. 2015-01-01]. Praha, říjen 2011. Dostupné z WWW: <<http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/dokumenty-pro-lokalitu-decin>>.

jedním domem, ale spory jsou trvale intenzivní. Celý spor je ve svém počátku pouze sporem vyplývajícím s nedohody mezi dvěma spolumajiteli domu, lokalita je riziková již sedm let.

2 domy v osobním vlastnictví různých majitelů v Děčíně – Rozbělesích

Šestou monitorovanou lokalitou je lokalita 2 domů v osobním vlastnictví různých majitelů v Děčíně – Rozbělesích (ul. Ústecká). V rámci práce specialisty pro romskou menšinu při šetření u konfliktů mezi Romy bylo v roce 2014 zjištěno, že proběhlo několik vzájemných verbálních i fyzických konfliktů mezi obyvateli romského původu na ul. Ústecká v Děčíně V. a to mezi obyvateli obou domů (data k BP získána přímým dotazováním a pozorováním).

Při podrobném přímém studiu bylo zjištěno, že se konflikty opakovaly, došlo při nich k napadání nezletilých dětí, a k neadekvátním reakcím ze strany dospělých vůči sobě navzájem i k dětem. Konflikty se odehrávaly mezi romskými a smíšenými rodinami,

z nichž někteří jsou starousedlíky z Děčina a mezi romskými obyvateli, původně z České Kamenice - Kunratic a odjinud, kteří se většinou navzájem neznají a nejsou v příbuzenském nebo jiném obdobném stavu.

V konfliktech stály proti sobě bez rozumného posouzení situace. Konflikty se opakovaly i kvůli nerespektování veřejného pořádku a vzájemnému pořvávání na sebe a posléze následnému verbálnímu a fyzickému vyhrožování a napadání. Všechny konflikty se odehrávaly mezi romskými obyvateli navzájem a také mezi příbuznými i z jiných lokalit, konflikty byly řešeny impulsivně a neadekvátně, při monitorování v místě vyšlo i najevo, že některé fyzické nebo verbální napadení v minulosti nehlásili přes Policii ČR a Městskou policii Děčín, konflikty se pak následně opakovaně stupňovaly bez reálného a smysluplného řešení.

Jedna s obyvatelek domů nazvala veřejně tyto konflikty "**cikánskou indiánštinou**" kterou řeší jenom mezi sebou navzájem. Všichni zúčastnění v těchto konfliktech byli po zjištění důrazně upozorněni na neadekvátnost jednání a reakcí i o tom, aby oni sami a jejich děti nezavdávali příčiny k dalšímu napadání a jiným konfliktům.

Aktivně se ihned po domluvě Policie ČR s Městskou policií Děčín do řešení zapojili i romští asistenti prevence kriminality, o problému byli informováni i majitelé zmíněných domů. **Situace se posléze uklidnila a spory se neopakovaly,**

přímý bezpečnostní monitoring, ale lokalita vyžaduje stále. Kvalifikovaný odhad osídlení je Romové (30%) a Češi (70 %).

- **Pravý břeh řeky Labe**

Centrum města na pravém břehu řeky Labe v Děčíně I. – domy ve vlastnictví soukromých osob a firem

První monitorovanou lokalitou je lokalita ve středu města a to v okruhu Masarykova náměstí v Děčíně I., kdy se jedná o dům č. p. 4/316 v ul. Řetězová a dům č. p. 4/4 na Masarykově náměstí¹²². V obou lokalitách bydlí romské rodiny, u druhé lokality byla připomenuta možnost rizika při pokusu o demonstraci nacionalistů proti Romům v srpnu 2013.

Vzhledem k tomu, že byty nad prodejnou lahůdek obývali převážně Romové, mohl se stát možným terčem násilí, do současné doby ale nebyl další incident v této lokalitě od srpna 2013 do února 2015 zaznamenán, přesto je tato lokalita zaznamenána jako riziková. Kvalifikovaný odhad obydlí Romové (80%) a Češi (20 %).

Dům v klasické zástavbě č. p. 4/316, je v osobním vlastnictví soukromé osoby. Tento objekt nyní slouží k bydlení několika romských rodin, kdy zde Policie ČR zaznamenala riziko opakovaného rušení nočního klidu a spory v rodinách. Další dům je č. p. 4/4 na Masarykově náměstí nad prodejnou Lahůdky, jsou zde nyní kolaudovány nové byty a již se do těchto míst stěhují romské rodiny a to buď z Děčína, nebo z jiné lokality. Vlastníkem objektu je také soukromá osoba.

Panelové domy ve vlastnictví soukromé firmy v Děčíně II.

Druhou monitorovanou lokalitou je lokalita v Děčíně II. a jedná se o domy umístěné v dolní části Kamenické ul. V roce 2013 vznikl problém ohledně oslavy osob z okruhu pravicových extremistů scházejících se v restauraci Daliborka, mediálně byla tato událost serverem romea.cz pojata jako "nový pogrom na cikány".

Lokalita je nyní sledována, ale podobný problém od září roku 2013 do února 2015 nebyl zaznamenán. **Věc "údajného pogromu" byla šetřena ve spolupráci OOP Děčín-Město a SKPaV Děčín. I z těchto důvodů je lokalita vnímaná pro obydlí Romy jako riziková. Tato kauza byla mediálně sledovaná a to prostřednictvím Děčínského deníku a také serverem romea.cz.**¹²³ Domy jsou ve vlastnictví soukromé

---

¹²² GAC spol. s r. o. *Děčín - Situační analýzy v lokalitách vybraných v roce 2011* [online] [cit. 2015-01-01]. Praha, říjen 2011. Dostupné z WWW:<<http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/dokumenty-pro-lokalitu-decin>>.

¹²³ Romea.cz Děčín: *Neonacisté napadli Romy kameny. Řvali na ně "dnes umřete, pece už máme rozpálené"* 21. 8. 2013 [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW:<<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/decin->

firmy, která pronajímá byty a domy po celé ČR, kvalifikovaný odhad obydlí Romové (80%) a Češi (20 %). Domy jsou v roce 2015 v neutěšeném stavu, uvnitř nesou značnou známku postupného ničení a rozkladu, opravovány v současné době nejsou, jsou zde typické znaky ghetizace, okolí vnímá tyto domy jako velice rizikové.

Panelové domy v Děčíně III. - Staré Město ve vlastnictví soukromé firmy

Třetí dlouhodobě monitorovanou lokalitou je lokalita Děčína III. - Staré Město, kdy v této lokalitě jsou v současné době dvě možná ohniska napětí mezi majoritou a romskými občany. První rizikovou lokalitou jsou domy v ul. Rakovnická, jedná se o pět vchodů se zvýšeným obydlím romskou menšinou, majoritní obyvatelé lokality si stěžují na drobnou kriminalitu, hluk v ranních i nočních hodinách, vyčlenění zón na hraní pro děti (vzájemný nesoulad dětí, neschopnost se domluvit na využití hřišť), scházení se Romů na lavičkách a u vchodů domů a s tím spojený intenzivní celodenní i večerní hluk. **Situace se dle hovorů s místními obyvateli s majoritou zhoršuje a může dle vyjádření občanů z majoritní populace do budoucna v Děčíně představovat větší riziko.** Kvalifikovaný odhad obydlí Romové (80%) a Češi (20 %). Pohyb obyvatel je zde intenzivní, lokalitu vyhledávají tzv. „kočovní“ Romové.

Druhou rizikovou lokalitou na Starém Městě představuje dům č. p. 33/380, v ul. Zelená, kdy dům je převážně obydlen romskými rodinami, většinou sociálně vyloučenými a dále je dům obýván i obyvateli s české majoritou, ale také dlouhodobě sociálně vyloučenými. Tento dům býval ubytovnou, nyní je obývaný občany romské národnosti a české národnosti, kdy se jedná většinou o osoby se sociálně nižší vrstvy. Opakovaně zde Policie ČR a Městská policie Děčín řeší rušení nočního klidu, fyzické a verbální napadání a lokalita má tak zajištěný pravidelný intenzivní bezpečnostní dohled jako vysoce riziková lokalita. Hrozí zde v roce 2015 zhoršení situace. Kvalifikovaný odhad obydlí Romové (80%) a Češi (20 %).

Panelové domy různých firemních majitelů v Děčíně XXXII. Boletice nad Labem

Poslední čtvrtou monitorovanou lokalitou je sídliště Boletice nad Labem - Děčín XXXII., kdy od posledního vyřešeného problému v březnu 2014 ohledně dodávek pitné vody do převážně Romů obývaného domu č. p. 355, ul. Čsl. Partyzánů na děčínském sídlišti v Děčíně XXXII. - Boleticích není zaznamenán do února 2015 žádný závažný problém narušující veřejný pořádek, to však neznamená, že zde existuje pocit bezpečí.

Dům na ul. Čsl. Partyzánů č. 355 má nyní obnovené dodávky vody, nadále je obýván především Romy, ale nejsou zaznamenány žádné následující problémy, které by vedly k ohrožení veřejného pořádku (situace zde se může změnit, je intenzivně sledována Děčínským Deníkem a ostatními médii, hlídkami MP Děčín, preventisty kriminality a PČR, v současné době od října 2014 do února 2015 probíhá postupné odstěhovávání několika převážně romských rodin do domu v ul. v Sídlišti a dalších panelových volných domů v okolí. Také zde došlo ke změně vlastníka a pokusům o kompletní opravu domu, na těchto činnostech se podílejí sami místní Romové, zde pracují na opravě bytů po předchozích návštěvnících hlavně romské dělnické party, dělníci z těchto stavebních part při přímém dotazování popisují situaci s byty v tomto domě jako katastrofální, **sami vidí problém spíše v kočovných Romech**, kteří se pohybují různými byty a ubytovny po celém Ústeckém kraji, bez jakýchkoliv kořenů k místu, kde nyní bydlí.

Dům v ul. Čsl. Partyzánů 355 - ve správě soukromé společnosti je v současné době značně viditelně zdevastovaný, o události v roce 2014 informoval veřejně a opakovaně Děčínský Deník¹²⁴, vyšly nejméně dvě přesné reportáže o stavu objektu a byly vysvětleny všechny současné problémy domu a bezprostředního okolí včetně fotografické dokumentace, dům zcela naplňuje svým současným stavem podmínky sociálně vyloučené lokality. Kvalifikovaný odhad obydlí Romové (80%) a Češi (20 %).

Dalšími potencionálními objekty k přestěhování jak místních Romů i Romů odjinud budou zřejmě "průtokové" domy patřící do správcovství další soukromé firmy, nyní tato firma spravuje v květnu 2015 domy v ul. Čsl. Partyzánů a dům v ul. V Sídlišti. Kvalifikovaný odhad obydlí Romové (80%) a Češi (20 %).

Nově je opět na seznamu rizikových domů zařazen i dům v ul. Májová, nový správce objektu od března 2014 jako nový správce panelového domu s pověřením vlastníka zavedl placení nájmu u osob s rizikovým placením přímo ze sociálních dávek na bydlení na účet majitele. Situace se ale od září 2014 v ul. Májová proti očekávání, intenzivně zhoršuje, převážná část obyvatel českého původu se z domu buď stěhuje pryč, nebo se k tomu v nejbližší době chystá (data získána přímým dotazováním občanů v dané lokalitě).

---

¹²⁴ Děčínský deník.cz: *Boletický Dům hrůzy: Voda teče, zasáhlo město Děčín*. 18. 3. 2014. [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW:<http://decinsky.denik.cz/zpravy_region/dum-hruzy-lide-neplati-jsou-bez-pitne-vody-20140318.html> a *Majitel „Domu hrůzy“ zaplatil, vodárny vodu v Boleticích nevypnou*. 25. 3. 2014. [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW:<http://decinsky.denik.cz/zpravy_region/majitel-domu-hruzy-zaplatil-vodarny-v-boleticich-nevypnou-20140325.html>.

Problémy vyplývají hlavně z nedodržování denního i nočního klidu, z intenzivního hluku v domě i v jeho okolí, nedozorování rodičů nad hrajícími si dětmi a dalších problémů v soužití a napadání obyvatel navzájem. Důležitým faktorem je vytváření nepořádku vedle domu i v jeho okolí, hlavně ve vyhazování odpadků do zahrady u objektu Mateřské školky v ul. Májová a dalšímu ničení majetku školky - plot.

Do domu se intenzivně stěhují rodiny, které nezvládají základní sociální návyky, situace se postupně opět zhoršuje. Kvalifikovaný odhad obydlí je v říjnu 2014 - Romové (60%) a Češi (40 %), následně odhad na měsíc leden 2015 je Romové (80%) a Češi (20 %). Je pravděpodobné, že vzhledem k popisu zhoršení situace se opětovně dům zařadí do plně rizikových domů a bude obydlen jen do budoucna Romy, bohužel ne pouze místními starousedlíky, ale Romy z jiných lokalit Ústeckého a Libereckého kraje (zjištěno přímým dotazováním a komunikací na místě).

Z hlediska přímého kontaktu s místními lidmi v ulici Májová je zjištěno v roce 2015, že dále přetrvávají obavy z intenzivního celodenního hluku na okolní ulici Májová, proti domu stojí totiž nízké panelové domy s převážně družstevními nebo soukromými majiteli, tito v obavě s dalšího vývoje nyní zvažují častěji odstěhování z místa. (Informace z této lokality jsou čerpány převážně z přímé místní a osobní dlouhodobé znalosti situace a přímým kontaktem a rozhovory s romskými i neromskými obyvateli).

Možný vývoj situace v roce 2015

Od května 2014 do února 2015 jsou v Boleticích problémy podobné jako na V Děčíně III. - Starém Městě. Jde o drobnou majetkovou kriminalitu, opakovaný hluk v ranních i nočních hodinách (většinou vycházející z místních nevhodně umístěných barů a hospod přímo v centru sídliště), vyčlenění zón na hraní pro děti (vzájemný nesoulad dětí, neschopnost se domluvit na využití hřišť), scházení se Romů na lavičkách a u vchodů domů a s tím spojený intenzivní hluk celodenní i opakované rušení nočního klidu.

Situace se dle místních obyvatel s majoritou razantně zhoršuje a může dle anonymních vyjádření občanů z majoritní populace do budoucna v Děčíně představovat v případě neřešení větší riziko a to směřující k opakovaným demonstracím proti chování romské národnostní menšiny.

Opakovaně jsou zde dětmi, převážně romskými, napadány starší osoby, zdravotně postižení i další lidé. Stejně tak dětské smíšené party neustále vytvářejí hluk mezi domy, nejsou využívány ty prostory, které by mohli sloužit k hraní dětí.

Tyto situace jsou částečně řešeny přes bezpečnostní složky, ale při přímém dotazování občanů v lokalitě je zjištěno, že nejsou často hlášeny případy drobné trestné majetkové činy ani případné a opakované napadání ze strany dětských romských part vůči starším občanům, dětem a postiženým lidem, což do budoucnosti může znamenat pouze zhoršení situace, většina těchto incidentů je skrytá.

Jedná se o tzv. latentní kriminalitu („Ta není registrovaná, orgány činné v trestním řízení se o ní nedozví. Její míru ovlivňuje intenzita formální a neformální kontroly, tolerance poškozených a úroveň právního vědomí občanů. Zdroje latentní kriminality jsou rozličné (neochota zaměstnavatelů oznamovat trestné činy svých zaměstnanců z důvodu zachování dobrého jména firmy, osobní zainteresovanost na jejich utajení, obava ze msty pachatele, nedůvěra v možnosti a schopnosti policie“)¹²⁵, kdy valná část místních obyvatel považuje již několik let za nebezpečnou, hlavně z důvodu opakovaných a neřešených problémů.

Na celém Boletickém sídlišti existuje minimum možností jak převážně děti s romských rodin zaměstnat ve volném čase, kdy je zde provozována minimální činnost ze strany Romů k využití volného času a dohledu nad dětmi, existuje zde jeden romský fotbalový klub a jeden volnočasový klub, a také zde pracuje DDM Děčín. Nabízené akce jsou využité na maximum, ale pouze pro 30% romských dětí i mládeže, zbytek se tak většinou "toulá" bez činnosti po sídlišti a vytváří intenzivní hluk a narušuje veřejný pořádek (je zde několik hřišť a i ZŠ Boletice nad Labem poskytuje své velké hřišti veřejnosti – částečně využívané). Děti z majority tvoří často smíšené party, problém se tak přelévá i napříč různými skupinami dětí a mládeže (není to jen problém dětí a mládeže z národnostních menšin).

Nejvíce je pro místní obyvatele s majority nepříjemné scházení v parku u zastávky u lékárny, dále volný plac nad budovou České pošty s. p. u prodejny Samka, kde se schází děti i mládež, ze 100 % romská. Je zde stálý a intenzivní celodenní hluk, děti si hrají s míčem a běhají přímo u skleněné výlohy, jsou často bez dozoru dospělých. Vedle Samky je umístěn bar kde se často schází dle místních obyvatel rizikové osoby (hráči na automaty, kriminálně závadové osoby, narkomani – probíhají zde časté kontroly Policie ČR i MP Děčín ve spolupráci s Městským úřadem).

Dále se místní starousedlí i tzv. přistěhovalí Romové scházejí po celé délce ulice od budovy České pošty, kolem Samky, budovy s knihovnou až k parkovišti, je zde poměrně široká možnost kam si sednout, schází se zde smíšená „nudící se“ mládež.

---

¹²⁵ Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s. *Prezentace - Základy kriminologie*. [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné pro studující z WWW:< <http://infodisk.www.vasers.cz/kriha/Kriminologie>>.

Místo je rizikové podle místních obyvatel s majoritou tím, že se na něm scházejí narkomané. Této hlavní cestě kopírující ul. Čsl. Partyzánů se většinou majoritní Češi vyhýbají, je vnímaná jako velice riziková.

Napětí je v únoru 2015 mezi samotnými Romy - starousedlíci a nově přistěhovaní Romové (z Ústeckého kraje i ze vzdálenějších míst). Také je větší mezi Čechy a Romy, hlavně je kritizován intenzivní celodenní hluk, rušení denního i nočního klidu, vzájemné konflikty vycházející k nerespektování ke starších osob v důchodovém věku, zdravotně postiženým i dětí. Při dotazování místních obyvatel, jak Romů, tak i Čechů se situace na sídlišti v Boleticích i na sídlišti na Starém Městě intenzivně zhoršuje, přímá obava je z jarních a letních měsíců 2015.

Napětí je částečně snižováno v pracovním týdnu pracovníky - preventisty MP Děčín, ale o víkendu, kdy je koncentrace osob mimo domy největší, žádná prevence nepůsobí, konflikty přecházejí do větší intenzity.

4. Přímá spolupráce Policie ČR, Městské policie Děčín a dalších preventivních pracovníků v Děčíně na zvýšení bezpečnosti a důslednému snižování napětí

Co lze udělat pro to, aby bezpečnost v SVL stoupala a byl zde pocit bezpečí? K hlubšímu významu slova bezpečnost a bezpečí uvádí kniha *Bezpečnostní politika ve veřejné správě* doc. Dr. Ing. Danics Štefan, Ph.D., že „**Sémantický význam slova „bezpečnost“ a „bezpečí“ vznikla z výrazu „bez péče“ neboli bez starostí, bez potíží. To ostatně vyplývá i z latinského securitas označení stavu nedostatku péče a zájmu.**

Podle Stručného oxfordského slovníku je bezpečnost: 1. situace, kdy je aktér chráněn nebo kdy aktér není vystaven nebezpečí; 2. stav bez nejistoty; 3. pocit jistoty, stav bez nenaplněných potřeb, strachu a obav. Česká definice chápe bezpečnost jako stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby pro referenční objekt a jeho zájmy, přičemž je tento objekt k eliminaci stávajících i potencionálních hrozeb efektivně vybaven a ochoten na ní participovat.“¹²⁶

Snižování napětí a obnovení pocitu bezpečí v praxi 2014/2015

Na snižování napětí a obnovení pocitu bezpečí se v lokalitách SVL v Děčíně aktivně podílí společně jak Policie ČR, tam Městská policie Děčín. Podpurnou a velmi

¹²⁶ DANICS, Š. *Bezpečnostní politika ve veřejné správě*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007. ISBN 9788086708386.

důležitou službu poskytují také preventivní kriminalisté a romští mentoři. K tomu uvádí Městská policie Děčín ve své zprávě **Zpráva o činnosti Městské policie Děčín za rok 2014 v kapitole 18. Prevence kriminality, přednášková činnost, projekty**¹²⁷ několik důležitých vět pro bezpečnost v Děčíně a to i z hlediska soužití s majoritou s národnostními menšinami: „V roce 2014 byly realizovány celkem tři projekty prevence kriminality, a to v rámci Strategie prevence kriminality na léta 2012 až 2015. Konkrétně se jednalo o projekt Asistent prevence kriminality, projekt Romský mentor a projekt víkendových pobytů odboru sociálních věcí a zdravotnictví. V průběhu roku pokračoval projekt Asistent prevence kriminality, který je naplánován do konce prvního pololetí roku 2014. Financování v druhém pololetí bude zajištěno z dotace Ministerstva vnitra ČR. Projekt Asistent prevence kriminality navázal na původní projekt financovaný z prostředků Evropského sociálního fondu. V rámci projektu bylo zaměstnáno v deseti lokalitách ČR celkem 50 asistentů a to na dva roky. V Děčíně působilo z tohoto počtu deset asistentů. Jejich činnost byla řízena operační službou a určeným strážníkem – mentorem, který jejich práci pravidelně vyhodnocoval a zpracovával podrobné zprávy a výkazy pro Ministerstvo vnitra ČR. Projekt financovaný z ESF skončil v pololetí roku 2014 a na to navázal další stejnojmenný projekt financovaný z dotace MVČR. Projekt lze dlouhodobě hodnotit jako úspěšný, aktivita výrazně pomáhá k posílení pocitu bezpečí v sociálně vyloučených lokalitách. V roce 2015 bude město opět žádat o dotaci na pokračování projektu. Projekt Romský mentor pokračuje od roku 2010. V rámci projektu pracují určení jedinci z řad Romů s odsouzenými k alternativním trestům a jejich cílem je motivovat jedince odsouzené k tomu, aby podmínky trestu splnili a nenastupovali do vězení. V Děčíně se úspěšnost intervence mentorů pohybuje kolem sedmdesáti procent.“¹²⁸

K otázce spolupráce Městské policie Děčín s Policií ČR je vyjádření v kapitole **15. Spolupráce Městské policie Děčín s Policií ČR**¹²⁹: „Spolupráce obou složek ve městě Děčín je dlouhodobě na velmi dobré úrovni a v systému bezpečnosti města je naprosto nevyhnutelná. Společné hlídky jsou organizovány vždy podle potřeby v rámci konkrétních akcí. Velký důraz je kladen na spolupráci na úrovni vedení obou policí, aby bylo dosaženo co nejlepší koordinace jednotlivých složek při plnění společných

¹²⁷ Magistrát města Děčín, *Zpráva o činnosti Městské policie Děčín za rok 2014, kapitola 18. Prevence kriminality, přednášková činnost, projekty* str. 11 [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW: <http://www.mmdecin.cz/images/zm/2015/02/ZM_15_02_05_02_zprava_o_cinnosti_MP.pdf>.

¹²⁸ Magistrát města Děčín, *Zpráva o činnosti Městské policie Děčín za rok 2014*, Str. 12 a 13 [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW: <http://www.mmdecin.cz/images/zm/2015/02/ZM_15_02_05_02_zprava_o_cinnosti_MP.pdf>.

¹²⁹ Magistrát města Děčín, *Zpráva o činnosti Městské policie Děčín za rok 2014, kapitola 15. Spolupráce Městské policie Děčín s Policií ČR* str. 11 [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW: <http://www.mmdecin.cz/images/zm/2015/02/ZM_15_02_05_02_zprava_o_cinnosti_MP.pdf>.

úkolů. Případné společné hlídky jsou organizovány naprosto cíleně za účelem dosažení co největšího užítku tohoto opatření. **Pravidelně jednou týdně probíhají porady vedení MP Děčín se složkami PČR. Tyto porady jsou důležitým nástrojem vzájemného informování zastoupených orgánů o aktuálních akcích, činnostech, problémech a plánech kontrol. Informace o mimořádných událostech jsou samozřejmě předávány i operativně podle potřeby.**

Policie ČR v hojné míře využívá záznamy z kamerového systému i záznamového zařízení hovorů pevných linek Městské policie Děčín při objasňování trestné činnosti různého druhu. **Mezi statutárním městem Děčín a Policií ČR je uzavřena koordinační smlouva, která rámcově upravuje společný postup orgánů obce a orgánů policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, podíl jednotlivých orgánů na činnostech při porušení veřejného pořádku, podíl orgánů policie a orgánů obce při předcházení páchaní trestné činnosti a přestupků, spolupráci v oblasti prevence kriminality apod.**¹³⁰

Dále se výroční zpráva věnuje v kapitole **25. Zhodnocení stavu veřejného pořádku z pohledu MP Děčín** a to i v pohledu na situaci v oblasti soužití národnostních menšin s majoritou, kdy uvádí: „Uplynulý rok 2014 je při pohledu na statistiku městské policie téměř totožný, bezpečnostní situace se řečí čísel nijak zásadně nezměnila a faktem zůstává, že město Děčín je v počtu spáchaných trestných činů a přestupků a v porovnání se srovnatelnými městy v pásmu podprůměru, což je pro občany města relativně příznivá zpráva. *Relativně z toho důvodu, že sice statistika kriminality a přestupků nesvědčí o závažném ohrožení bezpečnosti, subjektivní pocit bezpečnosti obyvatel v mnoha lokalitách není na nijak vysoké úrovni a pocit bezpečí mohou závažným způsobem ovlivnit některé incidenty. Děčín se po řadu let vyhýbaly tzv. demonstrace proti „nepřízřívobivým“ apod. Změna nastala v létě 2014 po incidentu v baru v Děčíně III, který skončil závažným zraněním.*¹³¹ *Následně se ve městě uskutečnily dvě demonstrace, což samozřejmě pocit bezpečí obyvatel silně ovlivnilo* (další demonstrace již od léta 2014 neproběhly a to i díky přímé komunikaci vedení města s občany na veřejných schůzích pod patronací vedení města – poznámka autora BP).

¹³⁰ Magistrát města Děčín, *Zpráva o činnosti Městské policie Děčín za rok 2014, kapitola 18. Prevence kriminality, přednášková činnost, projekty* str. 11[online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW:<http://www.mmdecin.cz/images/zm/2015/02/ZM_15_02_05_02_zprava_o_cinnosti_MP.pdf>.

¹³¹ Děčínský deník. Děčín: Noční napadení na sídlišti! 30.7.2014 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW:<http://decinsky.denik.cz/zpravy_region/decin-nocni-napadeni-na-sidlisti-20140730.html>.

Město se stále potýká s existencí sociálně vyloučených lokalit, které se nacházejí v řadě čtvrtí. S ohledem na fakt, že bytový fond v soukromých rukou poskytuje dostatečnou kapacitu, **je Děčín cílem migrace osob z jiných měst.** To ještě podporuje současný systém finanční pomoci státu v oblasti příspěvků na bydlení, které dělá z pronajímání bytů lidem závislým na sociálních dávkách takřka bezrizikový obchod. **Do města tak v řadě případů míří lidé, jejichž postoj k respektování psaných i nepsaných norem je přinejmenším diskutabilní.** Prázdná bytová kapacita a odchod lidí z Děčína do ekonomicky atraktivnějších oblastí tento problém dále prohlubuje. V průběhu roku 2014 se proto městská policie, stejně jako v roce předešlém, věnovala ve zvýšení míře právě dohledu nad vytipovanými lokalitami. Okrsek Boletice byl posílen o služební vozidlo a reakce strážníků na oznámení je tak rychlejší.

Posílen byl i dohled na lokalitou Děčína III. Hlídkovou službu doplňuje kamerový systém, který veřejnost dlouhodobě vnímá jako jeden z neúčinnějších nástrojů prevence kriminality. V prvních měsících roku 2015 bude dokončena další etapa jeho rozšiřování, ve městě bude postupně napojeno 20 nových kamerových bodů.¹³²

5. SWOT analýzy k Bezpečnosti ve městě Děčíně a k situaci národnostních menšin

SWOT analýza města Děčína k bezpečnosti ve městě z 29. 09. 2014¹³³

Podklady ze SWOT analýzy k bezpečnosti, bez dalšího výpočtu dle SWOT analýzy metodou váhy jednotlivých prvků – postup pro sestavení Fullerova trojúhelníku.¹³⁴

Silné stránky

- Ve městě neexistují velká ghetta, pouze menší sociálně vyloučené lokality.
- Radikální skupiny a extremisté ve městě nejsou organizovaní.
- Městská policie je dobře organizovaná.
- Běží projekty prevence kriminality (např. fungující Asistenti prevence kriminality Městské policie).
- Ve městě existuje krizová poradna.
- Magistrát města Děčín má zájem řešit problematiku bezpečnosti.
- Ve městě je nově zřízena pobočka organizace Fokus - pomoc pro osoby s psychiatrickým problémem.

¹³² Magistrát města Děčín, *Zpráva o činnosti Městské policie Děčín za rok 2014, kapitola 18. Prevence kriminality, přednášková činnost, projekty* str. 19[online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW:<http://www.mmdecin.cz/images/zm/2015/02/ZM_15_02_05_02_zprava_o_cinnosti_MP.pdf>.

¹³³ Magistrát města Děčína: *Strategie města 2014 – 202 (vybrané SWOT analýzy)* [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné zWWW:<http://www.mmdecin.cz/dokumenty/cat_view/186-rozvoj-strategie-mesta/283-strategie-mesta-2014-2020>.

¹³⁴ Ústav územního rozvoje. *Metodický návod pro tvorbu SWOT analýz s příkladem.* [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné zWWW:<<http://www.uur.cz/images/konzultacnistredisko/MetodickeNavody/SWOT/AnalzySWOT20070613.pdf>>.

- Funkční síť kulturních zařízení.
- Ve městě je možnost sportovního využití.
- Pořádají se aktivity pro děti z chudých rodin (box).
- Ve městě funguje škola Nativity.
- Pro mládež existují školní kluby, přípravné třídy.
- Pro problematickou mládež fungují dvě nízkoprahová zařízení (Boletice n. L., Rozbělesy).
- Městská policie má propracovaný monitoring přestupků.
- Zkultivovala se prostituce - především prakticky vymizela pouliční prostituce.
- Rozšířený a fungující kamerový systém.
- Poradna zaměřená na přeshraniční kriminalitu.
- Fungující mentoři Probační a mediační služby ČR.
- Městská policie je schopna žádat o dotace z Evropské unie.
- Vybavenost Městské policie odpovídá potřebám.
- Možnost financovat určité aktivity osobám na dávkách hmotné nouze z prostředků Úřadu práce.
- Funkční K-Centrum.

Slabé stránky

- Děčín je spádovou oblastí pro chudé lidi.
- Latentní rasismus části obyvatel.
- Obyvatelstvo ve městě plošně chudne, existuje ale také místní koncentrace chudých lidí.
- Ve městě je dostatek volných bytů.
- Silná migrace.
- Zadluženost části obyvatel.
- Spolupráce s veřejností je omezená.
- Malá možnost ovlivnit správu bytů městem.
- Chybí organizační systém pro zvládání nepokojů.
- Problém s dostupností psychiatrických služeb.
- Omezená podpora sportovních aktivit pro chudé děti.
- Chybí programy pro mládež bez kvalifikace.
- Malé právní povědomí obyvatel.
- Chybí nízkoprahové zařízení v Podmoklech.
- Špatně podchycená mládež, nedostatek terénních prací pro -náctileté.
- Radikalismus části mládeže.
- Obyvatelé trpí obavou o vlastní bezpečnost.
- Snadné možnosti nelegální obživy pro chudé lidi.
- Růst násilné kriminality.
- Nevyvážená bezpečnostní situace ve městě - Podmokly vs. Děčín (Podmokly mají problém s bezpečností), ve městě existují určité zóny ohrožení.
- Prostituce.
- Problém vzorů pro chudé lidi - nelegální činnost je vzorem pro část chudých lidí.
- Vznik skupin mladých lidí narušujících pořádek.
- Rozšířená drobná kriminalita, např. vykrádání zahrádek, krádeže kovů, vandalismus ve veřejném prostoru.
- Problém s ubytovnými.
- Chybí kvalitní spolupráce se zásahovou jednotkou Státní policie.
- Pokles personálních kapacit Státní policie.
- Omezená personální kapacita Městské policie.
- Rozšířená šedá ekonomika.
- Velký počet heren.
- Chybí záchytná stanice.
- Rozšíření měkkých drog.
- Místní droga pervitin.

Příležitosti

- Možnost zapojit místní Romy.
- Další rozvoj programů prevence kriminality.
- Lokální případová práce.
- Rozvoj veřejné služby.
- Fungující SVI - systém včasné intervence.
- Systém výchovné péče.
- Vznik katalogu zapojených institucí.
- Vznik strategie města v oblasti bezpečnosti.
- Možnost využívání státních a evropských dotací.
- Rozvoj technologií.
- Tendence omezování hazardu.
- Mezinárodní spolupráce mezi Českou republikou a Německem.
- Spolupráce s různými institucemi a spolupráce s různými subjekty.
- Vytváření vlastních kapacit města pro zaměstnání obtížně zaměstnatelných obyvatel.

Hrozby

- Sociální politika státu.
- Nedostatek zdrojů k udržení kapacit prevence kriminality.
- Možnost vypuknutí sociálních nepokojů.
- Pokles hodnoty majetku obyvatel.
- Nárůst potřeby služeb bezpečnosti.
- Zhoršující se struktura obyvatelstva.
- Ohroženo proti dluhové poradenství z důvodu končících dotačních programů.

SWOT analýza autora BP k národnostním menšinám v Děčíně 2014/2015

Podklady ze SWOT analýzy k bezpečnosti, bez dalšího výpočtu dle SWOT analýzy metodou váhy jednotlivých prvků – postup pro sestavení Fullerova trojúhelníku.¹³⁵

Silné stránky

- + silná a početná romská komunita z řad starousedlíků žijících v Děčíně více generací bez problémů s majoritní populací
- + přímá znalost obyvatel navzájem (z majority a národnostních menšin v několika SVL lokalitách)
- + ochota části romských aktivistů, romských pracujících a romské inteligence podílet se na řešení současného stavu města a SVL v občanských sdruženích i jako jednotlivci
- + ve městě neexistují velká ucelená a oddělená ghetta, pouze menší sociálně vyloučené lokality
- + radikální skupiny a extremisté ve městě nejsou organizovaní
- + běží projekty prevence kriminality - fungující Asistenti prevence kriminality Městské policie
- + Magistrát města Děčín má zájem řešit problematiku bezpečnosti ve spolupráci s Policií ČR a Městskou policií Děčín
- + fungující mentoři Probační a mediační služby
- + ostatní národnostní skupiny mimo Romů v Děčíně nejsou negativně vnímány
- + po komunálních volbách město Děčín aktivně řeší bezpečnostní situaci v komisi pro prevenci kriminality
- + mezi statutárním městem Děčín a Policií ČR je uzavřena koordinační smlouva, která rámcově upravuje společný postup orgánů obce a orgánů policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku

¹³⁵ Ústav územního rozvoje. *Metodický návod pro tvorbu SWOT analýz s příkladem*. [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.ur.cz/images/konzultacnistedisko/MetodickeNavody/SWOT/AnalzySWOT20070613.pdf>>.

Slabé stránky

- nárůst SVL a částečně vyloučených lokalit od roku 2011 do roku 2015 o 2 lokality + rozšiřování stávajících lokalit
- silná komunita romských migrantů z jiných částí Ústeckého kraje, a ostatních krajů v ČR a ze Slovenské republiky (příbuzní)
- špatné kořeny a vztahy k místu, kam se migrující přistěhují a slabé sociální, zdravotní, hygienické návyky
- bytový fond převážně v soukromém držení často nespolehlivých firem – špatná kontrola
- latentní dlouhodobý rasismus části obyvatel vycházející často pouze ze špatných osobních zkušeností
- nevyvážená bezpečnostní situace ve městě, ve městě existují určité zóny se skrytou (latentní) neřešenou drobnou kriminalitou
- vysoká dlouhodobá nezaměstnanost příslušníků romské menšiny
- užívání omamných látek a alkoholu mezi příslušníky všech národnostních menšin v Děčíně
- město Děčín nemá k dispozici sociální byty se základním nájemným, situace je tak zneužita komerčními subjekty, neexistuje záchranná síť pro sociálně slabé jak z majority, tak z národnostních menšin
- napětí v SVL je částečně snižováno v pracovním týdnu pracovníky - preventisty MP Děčín, kdy ale o víkendu, kdy je koncentrace osob mimo domy v SVL největší, zde žádná prevence nepůsobí, konflikty tak často přecházejí do větší intenzity
- minimální komunikace s majiteli většího bytového fondu, který je tak často základem pro novou SVL
- neochota některých majitelů domů a obyvatel rozlišovat a posuzovat Romy podle jednotlivých činů

Příležitosti

- + je nutný proaktivní přístup nového vedení děčínské radnice po komunálních volbách
- + jako největší příležitost je nutné využít silné stránky pro řešení problematiky
- + po komunálních volbách město Děčín aktivně řeší bezpečnostní situaci v komisi pro prevenci kriminality, na bydlení - na práci s problémovými byty ve smyslu "dobrá adresa"
- + obnovit naplno Lokální partnerství

Hrozby

- nezáměr města Děčína a vedení o rozvoj silných stránek města, úplný propad do slabých stránek
- opětovné vypuknutí nepokojů se sociálním a rasovým podtextem v případě dlouhodobé ignorace slabých stránek
- odliv obyvatel města, zvýšený odchod obyvatel majority ze zdevastovaných a bezpečnostně podceněných SVL lokalit
- špatné a neověřené informace místních médií, která jsou schopna „nastartovat“ i neověřenými zprávami a domněnkami demonstrace

4.5 Predikce budoucího vývoje a možnosti řešení

Budoucí vývoj má dvě možné roviny, první představuje využití silných stránek města a příležitostí dle bezpečnostní SWOT analýzy města Děčína¹³⁶ a SWOT analýzy autora BP SWOT analýza autora BP k národnostním menšinám v Děčíně 2014/2015 nebo projevení nezájmu o vývoj města Děčína a tím dání přednosti slabým stránkám a hrozbám.

---

¹³⁶ Magistrát města Děčína: *Strategie města 2014 – 2020 (vybrané SWOT analýzy)* [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW: <http://www.mmdecin.cz/dokumenty/cat_view/186-rozvoj-strategie-mesta/283-strategie-mesta-2014-2020>.

Jednoznačně je dobré pro budoucí vývoj města a jeho zvýšení pocitu bezpečí využít silné stránky a příležitosti:

1) Je nutný proaktivní přístup nového vedení děčínské radnice po komunálních volbách.

2) Jako největší příležitost je nutné využít silné stránky SWOT analýz pro řešení problematiky.

3) Po komunálních volbách město Děčín musí aktivněji řešit bezpečnostní situaci v komisi pro prevenci kriminality a dát jí silný mandát a odpovědnost jejím členům.¹³⁷

4) Obnovit naplno Lokální partnerství se všemi organizacemi, se kterými je možné proaktivně spolupracovat.

---

¹³⁷ *Silný mandát a odpovědnost: odpovědnosti se rada města a zastupitelstvo nemůže vzdát, je nutné reagovat na návrhy jednotlivých komisí - pracovní skupiny "Dobrá adresa" a bytové komise.*

ZÁVĚR

Při zpracování této bakalářské práce jsem v rámci osobního studia prostudoval různé zdroje, zejména materiály vlády České republiky, zákonné podklady a literaturu týkající se tématu. Motivací pro mne bylo to, že se problematikou zabývám i v rámci svého pracovního zařazení u Policie ČR již čtvrtým rokem, aktivně sleduji vývoj problematiky menšin a národnostních menšin v působnosti Územního odboru Policie ČR v Děčíně, jsem členem pracovní skupiny styčného důstojníka pro menšiny v rámci Krajského ředitelství Policie ČR Ústeckého kraje.

I v rámci své běžné policejní práce mám jako „okrskář“ na starosti lokality Děčína, kde je větší zastoupení romské menšiny, ale také vietnamské menšiny a v neposlední řadě také národnostní menšiny kosovských Albánců, Makedonců, a Ukrajinců. Téma bakalářské práce jsem si proto vybral záměrně a bylo pro mne přirozené zpracovávat větší množství podkladů k tématu, umožnilo mi to odborný růst, zejména v tom, že jsem mohl poznat i praktické využití metodologie a metod výzkumu v rámci zpracování bakalářské práce.

Praktické využití této bakalářské práce vidím i v osobním životě, osobně bydlím ve čtvrti, která byla opětovně zahrnuta pod SVL lokality – Boletice nad Labem a kde se mnohé z toho co jsem otevřeně popsal v této bakalářské práci, odehrává právě nyní.

Věřím, že cíl této práce byl splněn, poznatky, které jsem načerpal je nutné v rámci oboru bezpečnostně-právního zaměření dále zpracovávat např. při dalším stupni vzdělání magisterského směru.

Na závěr uvádím citát k soužití s Romy, který cituji od autora Jiřího Hřebenáče ze serveru <http://www.hrebenar.eu/> „**Soužití s Romy**“ **tato věta ukazuje nepochopení situace některými členy majority. Nejde o soužití někoho s někým, rozdělení na tábory, ale o společný život a pochopení, že národ dávno dále netvoří klany kmenů, ale lidé se stejným občanstvím bez ohledu na etnický původ. Společnost by se neměla rozdělovat, ale spojovat. To ovšem neznamená, že se minority mají asimilovat. Svou identitu s úctou k hodnotám předků mohou posilovat i v rámci národa a majorita by jim k tomu měla dát dostatečný prostor (právní rámeček). K uchování vlastní identity v rámci národa musí usilovat leadři minority, organizace minorit i obyčejní představitelé minority.**¹³⁸

---

¹³⁸ HŘEBENÁČ, J. *hrebenac.eu*. Umístěno na facebookovém profilu autora 1. 3. 2015. Uveřejněno v BP se souhlasem autora textu.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BALABÁNOVÁ, H. Neznámí Romové. Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Holešově. 2011, 17 s. Bez ISBN.
2. BUDILOVÁ, L., HIRT, T. *Policista v multikulturálním prostředí: informační manuál Policie ČR*. Praha 2008. Praha: Člověk v tísní, 2008. 100 s. VARIANTY. ISBN 80-903510-1-8.
3. HRUBÝ, M., ČERNÝ, J. *Nezvaní hosté: sborník textů pro města a obce, které se zamýšlejí nad možností aktivně bránit shromáždění z nenávisti*. Praha: Člověk v tísní, 2009. ISBN 978-808-6961-750.
4. HIRT, T. *Vietnamci, Mongolové a Ukrajinci v ČR: Pracovní migrace, životní podmínky, kulturní specifika*. Ministerstvo vnitra, 2010, 80 s. ISBN 978-80-7312-063-4.
5. CHARITNÍ SDRUŽENÍ DĚČÍN. *Právo být jiný*. [online] [cit. 2015-01-01]. 64 s. Bez ISBN. Dostupné z WWW:<<http://www.chsd.cz/op/projekt-pravo-byt-jiny.html>>.
6. DANICS, Š. *Bezpečnostní politika ve veřejné správě*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007. 99 s. ISBN 9788086708386.
7. NAVRÁTIL, P. *Romové v české společnosti: sborník: zdroje a formy rasismu a netolerance, informace o národnostních menšinách hry a cvičení pro žáky a studenty*. Vyd. 1. Editor Tatjana Šišková. Praha: Portál, 2003, 223 s. ISBN 80-7178-741-8.
8. KOL, POSPÍŠILOVÁ, K., BUDILOVÁ, L. *Sociální vyloučení a úloha Policie ČR: metodická příručka pro realizaci vzdělávacího kurzu*. Praha: Člověk v tísní, 2008. 64 s. ISBN 978-808-6961-576.
9. PÁNA, L., SOMR, M. *Metodologie a metody výzkumu*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007, 164 s. ISBN 9788086708522.
10. POSPÍŠIL, F., ŠIMÁČEK, M., VOCHOCOVÁ, L. *Očernění. Etnické stereotypy v médiích*. Člověk v tísní – společnost při ČT, o. p. s., 2003. Bez ISBN.
11. STEWART, M., HIRT, T. *Čas Cikánů: kulturologické etudy*. Vyd. 1. Editor Dana Bittnerová, Mirjam Moravcová. Překlad Silvie Prudká. V Olomouci: Barrister, 2005, 275 s. ISBN 80-736-4017-1.
12. ŠVEC, J. (ed.): *Příručka pro sociální integraci*, Úřad vlády ČR, odbor pro sociální začleňování v romských lokalitách, 2010. [online] [cit. 2015-01-01]. 24 s. Bez ISBN. Dostupné z WWW:<<http://www.socialni-zaclenovani.cz/co-je-socialni-vyloucení>>.
13. *Výchova k toleranci a proti rasismu: sborník: zdroje a formy rasismu a netolerance, informace o národnostních menšinách hry a cvičení pro žáky a studenty*. Vyd. 1. Editor Tatjana Šišková. Praha: Portál, 1998, 203 s. ISBN 80-717-8285-8.

Elektronické zdroje

- 1) In IUSTITIA. *Násilí z nenávisti*. [online]. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.in-ius.cz/nasili-z-nenavisti/>>.
- 2) KOHOUTEK, R. *Slovník cizích slov*. [online]. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.slovník-cizichslov.abz.cz/web.php/slovo/proaktivita>>.

- 3) LETAVAJOVÁ S. *Minorita*. [online]. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z:<<http://www.multikulti.sk/pojmy/minorita.html>>. Překlad slovenských stránek do českého jazyka.
- 4) Rada vlády pro národnostní menšiny: *Rada pro národnosti vlády ČR*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z:<<http://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/rnm/historie-a-soucasnost-rady-15074/>>.
- 5) Multikulturní magazín. *Národnostní menšiny*. [online] [cit. 2015-01-01] Dostupné z: <<http://www.multikulturazlin.cz/l.php?id=2> 4.10.2012>.
- 6) GAC spol. s r.o., Nova škola. Vybrané pojmy. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z:< <http://www.esfcr.cz/mapa/pojmy.html>>.
- 7) Projekt Život není černobílý. *Informace o menšinách v ČR Rasismus a další pojmy*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z:<<http://cb.c-d-s.cz/?q=node/18>>.
- 8) Otevřená společnost, o. p. s. *Teorie přizpůsobivosti*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z:<<http://www.teorie-prizpusobivosti.cz/index.php/proc-neprizpusobivi>>.
- 9) Policie ČR. *Co je extremismus?* [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z:<<http://www.policie.cz/clanek/prevence-informace-o-extremismu-co-je-extremismus.aspx>>.
- 10) Moravskoslezský deník. *Žhářský útok na rodinu ve Vítkově*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://moravskoslezsky.denik.cz/tema/vitkov-romove-zharstvi-kudrik-rasismus.html>>.
- 11) Mezikulturní dialog. *Rada vlády pro národnostní menšiny se rozšíří o zástupce běloruské a vietnamské menšiny*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.mezikulturnidialog.cz/Informace/rada-vlady-pro-narodnostni-mensiny-se-rozsiri-o-zastupce-beloruske-a-vietnamske-mensiny.html>>.
- 12) Vláda ČR. *Informace o národnostních menšinách z webu Vlády ČR – 3. kapitola*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné zWWW:<<http://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/rnm/mensiny/narodnostni-mensiny-15935/>>.
- 13) ČSÚ. *Cizinci u nás zakořenili*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné zWWW:<http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/cizinci_v_cr_vietnamci_u_nas_zakorenili20120214/>.
- 14) Osobnostní rozvoj pedagoga. *Kultura a historie vybraných etnických skupin žijících na území Ústeckého kraje* [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:< <http://osobnostnirozvojpedagoga.cz/moduly/m1/2-4-kultura-a-historie-vybranych-etnickych-skupin-zijicich-na-uzemi-usteckeho-kraje.html>>.
- 15) Federace židovských obcí. *Statistika*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.fzo.cz/o-nas/statistika/>>.
- 16) International Organization for Migration. *Mongolsko*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.iom.cz/aktivity/migrace-a-rozvoj/mongolsko>>.
- 17) Život není černobílý. *Čínská národnostní menšina*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://cb.c-d-s.cz/?q=node/29>>.
- 18) ČSÚ. *Veřejná databáze*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné zWWW:<http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=DEM0260UU&vo=tabulka&kapitola_id=76>.

- 19) Vláda ČR. Aktuality. *Zpráva o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2013*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/aktuality/zprava-o-situaci-narodnostnich-mensin-v-ceske-republice-za-rok-2013-119931/>>.
- 20) Vláda ČR. *Rada vlády pro záležitosti romské menšiny*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/zalezitosti-romske-komunity/uvod-5779//>>.
- 21) Ministerstvo vnitra ČR. *Práce policie ve vztahu k menšinám*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.mvcr.cz/clanek/prace-policie-ve-vztahu-k-mensinam.aspx>>.
- 22) ČLOVĚK V TÍSNI. *Právo a terénní sociální práce*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.clovekvpravu.cz/trestni-pravo-aktualizovano-k-112012-452/trestni-pravo-hmotne-455/zvlastni-cast-jednotlive-trestne-ciny-459/rasove-a-etnicky-motivovane-trestne-ciny-710>>
- 23) MV ČR, *Výroční zprávy o extremismu a koncepcie boje proti extremismu*. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocnizpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>>
- 24) GAC spol. s r. o. Děčín - *Situační analýzy v lokalitách vybraných v roce 2011* [online] [cit. 2015-01-01]. Praha, říjen 2011. Dostupné z WWW:<<http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/dokumenty-pro-lokalitu-decin>>.
- 25) Krajský úřad Ústeckého kraje: *Problémová analýza UK 2011* [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW:<www.kr-ustecky.cz>.
- 26) Statutární město Děčín. *Strategie města 2014 – 2020: 02. Strategická analýza vybraných rozvojových oblastí města a komplexní socioekonomická analýza*. [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW:<http://www.mmdecin.cz/dokumenty/cat_view/186-rozvoj-strategie-mesta>.
- 27) Magistrát města Děčín. *Zpráva o činnosti Městské policie Děčín za rok 2014*. [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW:<http://www.mmdecin.cz/images/zm/2015/02/ZM_15_02_05_02_zprava_o_cinnosti_MP.pdf>.
- 28) PČR. *Norské fondy 2009 – 2014. Zavádění policejních specialistů v oblasti policejní práce ve vztahu k minoritní skupině Romů v sociálně vyloučených lokalitách*. [online] [cit. 2015-02-15]. Dostupné z WWW:<<http://www.policie.cz/clanek/kancelar-projektu-a-evropskych-fondu-norske-fondy-2009-2014.aspx?q=Y2hudW09Nw%3D%3D>>.
- 29) ČSÚ. *Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Název obce: Děčín, Kód obce: 562335, NUTS 4: CZ0421* [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW:<<http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/obce/562335?OpenDocument>>.
- 30) Otevřená společnost o.p.s. *DATA O TRESTNÉ ČINNOSTI*. [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW:<<http://www.mapakriminality.cz/>> a Policie ČR: *Statistické přehledy kriminality za rok 2015* [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW:<<http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2015.aspx>>
- 31) *Romea.cz Děčín: Neonacisté napadli Romy kameny. Řvali na ně "dnes umřete, pece už máme rozpálené"* 21. 8. 2013 [online] [cit. 2015-03-18].

- Dostupné z WWW: <<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/decin-neonaciste-napadli-v-kamenicke-ulici-romy-volali-na-ne-dnes-umrete-pece-uz-mame-rozpalene-policie-pry-utocniky-ani>>.
- 32) Děčínský deník.cz: *Boletický Dům hrůzy: Voda teče, zasáhlo město Děčín*. 18. 3. 2014. [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW: <http://decinsky.denik.cz/zpravy_region/dum-hruzy-lide-neplati-jsou-bez-pitne-vody-20140318.html> a *Majitel „Domu hrůzy“ zaplatil, vodárny vodu v Boleticích nevypnou*. 25. 3. 2014. [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW: <http://decinsky.denik.cz/zpravy_region/majitel-domu-hruzy-zaplatil-vodarny-vodu-v-boleticich-nevypnou-20140325.html>.
- 33) Děčínský deník. Děčín: Noční napadení na sídlišti! 30.7.2014 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW: <http://decinsky.denik.cz/zpravy_region/decin-nocni-napadeni-na-sidlisti-20140730.html>.
- 34) Ústav územního rozvoje. *Metodický návod pro tvorbu SWOT analýz s příkladem*. [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.uur.cz/images/konzultacnistedisko/MetodickeNavody/SWOT/AnalyzySWOT20070613.pdf>>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů [online] [cit. 2015-01-01]. In Sběrka zákonů České republiky. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>>.
2. ČESKO. Ústava České republiky ze dne 16. prosince 1992. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 347/1997 Sb., 300/2000 Sb., 448/2001 Sb., 395/2001 Sb., 515/2002 Sb., 319/2009 Sb., 71/2012 Sb. a 98/2013 Sb. [online] [cit. 2015-01-01]. In Sběrka zákonů České republiky. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>>.
3. ČESKO. LZPS. Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. ve znění pozdějších předpisů [online] [cit. 2015-01-01]. In Sběrka zákonů České republiky. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>>.
4. ČESKO, Zákon o právech příslušníků národnostních menšin č. 273/2001 Sb. ve znění pozdějších předpisů. [online] [cit. 2015-01-01]. In Sběrka zákonů České republiky. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>>.
5. ČESKO. Zákon o přestupcích č. 200/1990 Sb. ve znění pozdějších předpisů. [online] [cit. 2015-01-01]. In Sběrka zákonů České republiky. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>>.

Ostatní zdroje

1. KLIMPLOVÁ, N. *Finanční podpora kulturních aktivit národnostních menšin s ohledem na bulharskou menšinu*. Brno 2013. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita, Filosofická fakulta, Ústav hudební vědy. Vedoucí práce: doc. PhDr. Lubomír Spurný, Ph.D.
2. TOPINKA, D. *Významy vzdělávání v procesu integrace muslimů v České republice*. Katedra sociologie a andragogiky, Filozofická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci. [online] [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW: <http://www.inkluzivniskola.cz/sites/default/files/uploaded/vyznam_vzdelavani.pdf>.

3. Statutární město Děčín. *Plán prevence kriminality na léta 2012 – 2016*. V písemné podobě. 64 s. Rok vydání 2013.
4. ŠÉDL, J. *Problematika soužití minorit a sociálně vyloučených s majoritou*. Brno, 2013. Absolventská práce. Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Holešově, pracoviště Brno. Vedoucí absolventské práce: Mgr. Jitka Jirásková. Archivováno.
5. Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s. *Prezentace - Základy kriminologie*. [online] [cit. 2015-03-18]. Dostupné pro studující z WWW:<<http://infodisk.www.vsers.cz/kriha/Kriminologie>>.

Seznam zkratek

1. BP – bakalářská práce
2. ČR – Česká republika
3. ČSFR- Česká a slovenská federativní republika
4. ČSSR – Československá socialistická republika
5. ČLR – Čínská lidová republika
6. EU – Evropská unie
7. LZPS – Listina základních práv a svobod
8. OSN – Organizace spojených národů
9. PČR – Policie České republiky
10. RE – Rada Evropy
11. MV – ministerstvo vnitra